

Návrh optimalizace daně z příjmů fyzických osob v České republice a Dánsku

Bc. Josef Novák

Diplomová práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Josef Novák**
Osobní číslo: **M23988**
Studijní program: **N0412A050011 Finance**
Specializace: **Finanční kontrola**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Návrh optimalizace daně z příjmů fyzických osob v České republice a Dánsku**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické a metodické poznatky týkající se základních daňových pojmů.
- Provedte průzkum literárních pramenů a zpracujte teoretické a metodické poznatky týkající se daně z příjmů fyzických osob České republiky a Dánska.

II. Praktická část

- Provedte porovnání daně z příjmů fyzických osob České republiky a Dánska.
- Vyhodnotte výsledky porovnání a zdůrazněte hlavní rozdíly.
- Na základě získaných poznatků navrhnete optimalizaci daně z příjmů u vybraných fyzických osob za použití daňové legislativy České republiky a Dánska a výsledky jednotlivých zemí porovnejte.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- AGIANNI, Vasiliki; ALVARADO, Mery; COTRUT, Madalina; DE LILLO, Francesco; KRAJCUSKA, Filip et al. *European Tax Handbook 2023*. Amsterdam: International Bureau of Fiscal Documentation, 2023. ISBN 978-90-8722-821-7.
- NOVÁKOVÁ, Lenka a KRÁLOVÁ, Daniela. *Daň z příjmu fyzických osob v mezinárodním kontextu*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-233-6.
- OECD, *Taxing Wages 2023*. Online. Paris: OECD Publishing, 2023. ISBN 978-92-64-59193-6. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/8c99fa4d-en>. [cit. 2023-11-10].
- PTÁČKOVÁ MÍSAŘOVÁ, Petra a OTAVOVÁ, Milena. *Daň z příjmů srozumitelně*. 2. aktualizované vydání. Ostrava: Key Publishing, 2018. ISBN 978-80-7418-295-2.
- VYCHOPEŇ, Jiří. *Daň z příjmů 2023*. 19. vydání. Praha: Meritum (Wolters Kluwer ČR), 2023. ISBN 978-80-7676-467-5.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Blanka Jarolímová**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **5. února 2024**
Termín odevzdání diplomové práce: **19. dubna 2024**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 5. února 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připsu-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 19.4.2024

Jméno a příjmení: Josef Novák

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem této diplomové práce je zpracování návrhu optimalizace daně z příjmů fyzických osob za použití české a dánské daňové legislativy. Práce je rozdělena na dvě části, na teoretickou a praktickou. Teoretická část zahrnuje rešerši literárních pramenů týkajících se základních daňových pojmů a daně z příjmů fyzických osob v České republice a v Dánsku. Praktická část obsahuje porovnání daně z příjmů fyzických osob obou zemí, které navazuje na předchozí poznatky. Dále je zpracováno několik modelových příkladů. Výsledkem je srovnání daňové a odvodové zátěže vybraných fyzických osob v obou zemích.

Klíčová slova: Optimalizace daně, daň z příjmů fyzických osob, základ daně, Česká republika, Dánsko

ABSTRACT

The aim of this diploma thesis is to develop a proposal for optimization of personal income tax using Czech and Danish tax legislation. The thesis is divided into two parts, theoretical and practical. The theoretical part includes a literature review of basic tax concepts and personal income tax in the Czech Republic and Denmark. The practical part contains a comparison of personal income tax of both countries, which builds on the previous findings. Furthermore, several model examples are presented. The result is a comparison of the tax and levy burden of selected individuals in both countries.

Keywords: Tax optimization, personal income tax, tax base, Czech Republic, Denmark

Tímto bych rád poděkoval vedoucí mé diplomové práce, paní Ing. Blance Jarolímové za její odborné vedení, vstřícnost, ochotu, trpělivost a cenné rady při zpracování této diplomové práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 DAŇOVÉ POJMY	13
1.1 DAŇ	13
1.2 ÚČEL DANÍ	13
1.3 FUNKCE DANÍ	14
1.4 KLASIFIKACE A DĚLENÍ	15
1.5 KONSTRUKČNÍ PRVKY DANĚ	15
1.6 DAŇOVÝ SYSTÉM	17
1.7 DAŇOVÝ MIX.....	17
1.8 EFEKTIVNÍ DAŇOVÁ SAZBA	18
2 DAŇOVÁ OPTIMALIZACE.....	19
3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ČESKÉ REPUBLIKY	21
3.1 POPLATNÍK DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	21
3.2 PŘEDMĚT DANĚ	22
3.3 VYNĚTÍ Z PŘEDMĚTU DANĚ	24
3.4 OSVOBOZENÍ OD DANĚ	25
3.5 ZÁKLAD DANĚ.....	25
3.6 VÝPOČET DANĚ	28
3.6.1 Nezdanitelné části základu daně	29
3.6.2 Sazba daně z příjmů fyzických osob	31
3.6.3 Slevy na dani a daňové zvýhodnění	32
3.6.4 Zálohy na daň z příjmů fyzických osob	33
3.7 VÝBĚR DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	33
3.8 POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ	34
3.9 ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	36
4 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB DÁNSKA.....	38
4.1 DĚLENÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB DÁNSKA.....	38
4.2 POPLATNÍK DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	39
4.3 PŘEDMĚT DANĚ	39
4.4 PŘÍJMY OSVOBOZENÉ OD DANĚ	41
4.5 ZÁKLAD DANĚ.....	41
4.6 VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	43

4.7	SPRÁVA A VÝBĚR DANĚ.....	46
4.8	SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ.....	47
4.9	ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	47
5	SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	48
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	49
6	KOMPARACE STRUKTURY DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ ČESKÉ REPUBLIKY A DÁNSKA	50
7	KOMPARACE DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ČESKÉ REPUBLIKY A DÁNSKA	53
7.1	DRUHY DANÍ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	53
7.2	POPLATNÍK DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	53
7.3	PŘEDMĚT DANĚ	54
7.4	VYNĚTÍ Z PŘEDMĚTU DANĚ A OSVOBOZENÍ OD DANĚ	54
7.5	ZÁKLAD DANĚ.....	55
7.6	VÝPOČET DANĚ	56
7.7	POLOŽKY SNIŽUJÍCÍ ZÁKLAD DANĚ.....	57
7.8	SAZBA DANĚ	58
7.9	SLEVY NA DANI	59
7.10	VÝBĚR DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	60
7.11	SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ.....	60
7.12	ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	61
7.13	SHRNUTÍ VÝHOD A NEVÝHOD	61
7.14	ZHODNOCENÍ KOMPARACE DANĚ Z PŘÍJMŮ ČESKÉ REPUBLIKY A DÁNSKA.....	61
8	NÁVRH OPTIMALIZACE ZÁKLADU DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICĚ A DÁNSKU POMOCÍ MODELOVÝCH SITUACÍ	64
8.1	MODELOVÝ PŘÍKLAD 1 – SVOBODNÝ, BEZDĚTNÝ POPLATNÍK S PRŮMĚRNOU MZDOU	64
8.1.1	Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití české legislativy	65
8.1.2	Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití dánské legislativy.....	66
8.1.3	Odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 1 v ČR a Dánsku	67
8.2	MODELOVÝ PŘÍKLAD 2 – POPLATNÍK S VYŠŠÍMI PŘÍJMY	68
8.2.1	Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití české legislativy	68
8.2.2	Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití dánské legislativy.....	69
8.2.3	Odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 2 v ČR a Dánsku	71
8.3	MODELOVÝ PŘÍKLAD 3 – POPLATNÍK S DĚTMI S NEPRACUJÍCÍ MANŽELKOU/ DRUŽKOU	71
8.3.1	Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití české legislativy.....	72

8.3.2	Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití dánské legislativy.....	73
8.3.3	Odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 3 v ČR a Dánsku	76
8.4	MODELOVÝ PŘÍKLAD 4 – ŽENATÝ POPLATNÍK S DĚTMI MAJÍCÍ PŘÍJMY ZE ZAMĚSTNÁNÍ A NÁJMU.....	77
8.4.1	Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití české legislativy.....	77
8.4.2	Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití dánské legislativy.....	78
8.4.3	Odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 4 v ČR a Dánsku	80
8.5	MODELOVÝ PŘÍKLAD 5 – SAMOŽIVITELKA S JEDNÍM DÍTĚTEM MAJÍCÍ PŘÍJMY ZE ZAMĚSTNÁNÍ.....	81
8.5.1	Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití české legislativy.....	81
8.5.2	Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití dánské legislativy.....	82
8.5.3	Odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 5 v ČR a Dánsku	83
8.6	POROVNÁNÍ PŘÍJMŮ PŘI ZAHRNUTÍ ŽIVOTNÍCH NÁKLADŮ.....	84
8.7	POROVNÁNÍ DAŇOVÉHO (ODVODOVÉHO) ZATÍŽENÍ POPLATNÍKŮ MODELOVÝCH PŘÍKLADŮ V ČESKÉ REPUBLICĚ A V DÁNSKU	85
9	SHRNUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI	88
	ZÁVĚR	89
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	91
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	95
	SEZNAM OBRÁZKŮ	96
	SEZNAM TABULEK.....	97

ÚVOD

Daň z příjmů fyzických osob představuje klíčový prvek ve fiskálním systému mnoha zemí, ať už ve formě přímých daní nebo jako součást komplexního systému zdanění. Její správné zpracování a aplikace mají významný dopad nejen na individuální občany, ale i na celkovou ekonomickou stabilitu a rozvoj společnosti.

Tématem této diplomové práce je zpracování návrhu optimalizace daně z příjmů fyzických osob na základě porovnání této daně v České republice a v Dánsku. Autor zvolil výběr Dánska pro porovnání s Českou republikou z důvodu mnoha odlišností zdanění fyzických osob v obou zemích. Dánsko je charakteristické vysokým zdaněním fyzických osob, ale na rozdíl od České republiky zde jsou velice nízké odvody sociálního pojistného. Tato skutečnost a další faktory posloužily jako podnět pro výzkum provedený v rámci diplomové práce.

Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část se skládá z literární rešerše na základě knižních a internetových zdrojů. Začátek je věnován definování základních daňových pojmů. Následně jsou sepsány klíčové informace týkající se daně z příjmů fyzických osob v České republice a v Dánsku. Mezi hlavní použité zdroje patří český zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů a dánský web skat.dk provozovaný dánským ministerstvem daní.

Na základě získaných teoretických poznatků je zpracována komparace a optimalizace daně z příjmů fyzických osob České republiky a Dánska jako součást části praktické. V rámci komparace dochází k vyhodnocení podobností a hlavních rozdílů v obou zemích. Následně je zpracován návrh optimalizace daně z příjmů fyzických osob vybraných poplatníků. Ke zhodnocení modelových příkladů jsou pro účely této diplomové práce považovány za součást daňového systému také odvody na sociální pojistné a na veřejné zdravotní pojištění.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této diplomové práce je hlouběji proniknout do problematiky daně z příjmů fyzických osob České republiky a Dánska, provést porovnání mezi oběma státy a následně vytvořit návrh optimalizace daňové zátěže vybraných subjektů pomocí modelových příkladů.

Práce je obsahově rozdělena do dvou hlavních částí, které se navzájem propojují. Teoretická část poskytuje důležité poznatky, které jsou následně aplikovány v praktické části diplomové práce.

Cílem teoretické části práce je představení základní daňové teorie, po které následuje charakterizace daně z příjmů fyzických osob v obou vybraných zemích, která je v souladu s platnou českou a dánskou daňovou legislativou. Veškeré užití prameny jsou řádně uvedeny v seznamu použité literatury.

Praktická část diplomové práce se v rámci stanoveného cíle věnuje důkladné komparativní analýze zdanění příjmů fyzických osob v České republice a Dánsku, přičemž je podpořena vizuálním zobrazením klíčových dat pro lepší orientaci. Na základě pečlivé literární studie a srovnání daně z příjmů fyzických osob jsou provedeny výpočty několika modelových příkladů, simulujících rozdílné životní situace daňových poplatníků. Tato modelová část slouží k identifikaci možných optimalizačních cest zdanění v souladu s právními předpisy České republiky a Dánska. Následně jsou získané poznatky z modelových příkladů využity k porovnání daňové zátěže mezi oběma zkoumanými zeměmi.

Práce vychází z kvalitativního výzkumu, jenž obnáší systematický sběr dat, dokumentační analýzu, komparativní analýzu a zhodnocení modelových příkladů. V teoretické části práce je využívána metoda deskripce, zatímco v části praktické jde hlavně o metodu komparace a analýzy. Nakonec je využita metodologie modelování k aplikaci praktických řešení optimalizace základu daně z příjmů v obou vybraných zemích.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇOVÉ POJMY

Následující kapitola se věnuje vymezení základních pojmů týkajících se daní, jejich funkcí a souvislostí, které se jich přímo týkají a které je nutno znát v jejich spojitosti.

1.1 Daň

Kubátová (2018, s. 15) definuje daň jako povinnou, nenávratnou, zákonem určenou platbu do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. Uvádí také, že se daň pravidelně opakuje v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmů) nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností (např. při každém převodu nemovitosti).

Mísařová a Otavová (2018, s. 11) uvádí, že daň představuje jeden druh příjmů veřejných rozpočtů (státní rozpočet, municipální rozpočty, rozpočty vyšších stupňů územní samosprávy a také veřejných fondů).

Podle Novákové a Králové (2022, s. 35) se na definici daně dá nahlížet v užším a širším smyslu. Daň v užším slova smyslu je pouze takový příjem veřejného rozpočtu, který je zákonem označován jako daň a naplňuje teoretické znaky daně. Daně jsou z pravidla v právní teorii označovány jako platby, které stát stanoví zákonem pro získání příjmů pro úhradu celospolečenských potřeb, tj. veřejný rozpočet, aniž by přitom poskytoval nějaké ekvivalentní plnění. Pojem daně v širším slova smyslu je mnohem rozsáhlejší než v užším slova smyslu, neboť je možné pod něj podřadit jakékoli příjmy veřejných rozpočtů, a to nejen daně v užším slova smyslu, ale také různé poplatky (např. místní, soudní, správní poplatky) a rovněž clo nebo další jiná obdobná peněžítá plnění (např. odvody pojistného za sociální a zdravotní pojištění).

1.2 Účel daní

Jedním z hlavních důvodů existence daní je to, aby došlo k získání dostatečných finančních prostředků pro veřejný sektor k financování funkcí státu a veřejné správy. Takovými funkcemi mohou být:

- základní funkce státu nezbytné pro jeho existenci,
- funkce veřejné správy (vytváření a udržování pravidel a zákonů),
- vynucovací prostředky těchto pravidel (soudy, policie),

- doplňkové vedlejší funkce státu, které mohou být ponechány soukromému sektoru, cílem bývá například udržování sociálních cílů nebo ovlivňování podnikání a ekonomiky. (Nováková a Králová, 2021, s. 9)

1.3 Funkce daní

Nováková a Králová (2021, s. 35) uvádějí, že daně by měly naplňovat zejména tři základní funkce:

- alokační,
- (re)distribuční,
- stabilizační.

Alokační funkce daní řeší problematiku investování vládních výdajů a optimální rozdělení mezi veřejnou a soukromou spotřebu.

Podle Kubátové (2018, s. 19) se alokační funkce uplatňuje tehdy, když trh projevuje neefektivnost v alokaci zdrojů. To znamená buď vložení prostředků tam, kam se jich vkládá málo (např. školství), nebo naopak odejmutí prostředků z oblastí, kde jich je příliš mnoho (např. zdanění ekologické).

V rámci redistribuční funkce Kubátová (2022, s. 19) uvádí, že je důležitá proto, že lidé nepovažují rozdělení důchodu a bohatství vzniklých fungováním trhu za spravedlivé. Veřejné finance (daně) mají za úkol přesunout část důchodu a bohatství směrem od bohatších jedinců k chudším. Neexistence redistribuční funkce by podle Novákové a Králové (2022, s. 35) vedla k nezvratnému rozdělení důchodu a bohatství, které by mělo za následek drastické zvýšení rozdílů mezi obyvatelstvem, život v přepychu jedněch a obrovskou bídu druhých. Celková úroveň blahobytu by byla nízká.

Poslední funkcí je funkce stabilizační, která má za úkol zejména zmírňování cyklických výkyvů v ekonomice v zájmu zajištění dostatečné zaměstnanosti a cenové stability. O této roli fiskální politiky se vede mnoho sporů. Odpůrci tvrdí, že snaha o stabilizaci je právě tou příčinou, která vyvolává nestabilitu. Je však nesporné, že fiskální (daňový) systém je schopen ovlivňovat agregátní národohospodářské ukazatele – ať už je jeho důsledek jakýkoliv. (Kubátová, 2022, s. 19)

1.4 Klasifikace a dělení

Podle Kubátové (2015, s. 20) je jedním z nejzákladnějších rozdělení daně klasifikace podle vazby na důchod poplatníka, což je na přímé a nepřímé. Přímé daně platí poplatník na úkor svého důchodu a předpokládá se, že je nemůže převést na jiný subjekt. Jedná se tedy o daně z důchodu, majetkové daně, nebo se také může jednat o daně z hlavy. U nepřímých daní se očekává, že subjekt, který daň odvádí, ji neplatí z vlastního důchodu, ale že ji přenáší na jiný subjekt. Takový přenos je formou navýšení ceny. Mezi nepřímé daně řadíme daně ze spotřeby a obratu, daň z přidané hodnoty a cla.

1.5 Konstrukční prvky daně

Daňový subjekt

Je osoba povinná odvádět nebo platit daň. Mezi daňové subjekty patří poplatník a plátcé daně. Poplatník (daňový poplatník) je daňový subjekt, který je povinen odvádět nějakou daň nebo poplatek ze svých vlastních prostředků. Plátcé daně je daňový subjekt, který daň za poplatníka odvádí. Plátcem daně může být například zaměstnavatel odvádějící daň za své zaměstnance. (Mísařová a Otavová, 2022, s.11)

Předmět daně

Předmětem daně podle Vančurové a Zídkové (2022, s. 8) rozumíme veličinu, ze které se daň vybírá a takové vymezení je zpravidla v názvu daňového zákona (zákon o daních z příjmů, zákon o dani z nemovitých věcí apod.). Předměty můžeme rozdělit do čtyř hlavních skupin:

- hlava, kde předmětem daně je osoba, tj. hlava,
- majetek, zde se jedná o viditelný majetek, který nepotřebuje náročnou evidenci,
- důchod, kde dochází ke zdanění příjmů fyzických osob,
- spotřeba, u které dochází k dělení na všeobecnou (daň z přidané hodnoty) a selektivní. K daním ze spotřeby se také přidávají daně ekologické daně.

Osvobození od daně

V tomto případě se jedná o předmět daně, ze kterého se daň nevybírá, pokud dojde ke splnění určitých podmínek. Příjem je v takovém případě poté osvobozen od daně. (Tepperová, 2019, s. 46)

Základ daně

Základ daně je výchozí hodnota odpovídající předmětu daně vyjádřená v měrných jednotkách (fyzických nebo peněžních) a upravena podle daňových zákonů. Ze základu daně se sazbou daně vypočítá daňová povinnost. (Masařová a Otavová, 2022, s. 12)

Sazba daně

Sazba daně je algoritmus, podle kterého se ze základu daně stanoví daňová povinnost. Rozlišujeme sazby daně pevné (absolutní) a relativní (ad valorem). Pevné sazby jsou vztaženy k objemové jednotce základu daně (např. na 1 hl piva), relativní sazby jsou vztaženy k peněžnímu vyjádření základu daně jako procentnímu podílu (např. u daně z příjmů). (Masařová a Otavová, 2022, s. 13)

Dalšími sazbami daně mohou být například sazba lineární, kdy daň roste s růstem základu ve stejném poměru, nebo sazba progresivní, která zajišťuje plynulé zvyšování míry zdanění pro každý přírůstek základu daně. V praxi se často používají tzv. pásmové sazby, které jsou konstrukčně jednodušší a srozumitelnější pro poplatníka. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 16)

Zdaňovací období

Zdaňovací období je podle Vančurové a Zídkové (2022, s. 13) pravidelný časový interval, za který nebo na který se základ daně stanoví a daň vybírá.

Odpčet od základu daně

Vančurová a Zídková (2022, s. 14) uvádějí, že odpočty od základu daně dělíme na standardní a nestandardní. Standardní odpočty snižují základ daně o předem stanovenou částku nebo část základu daně předem stanoveným procentem, jestliže daňový subjekt splní podmínky, na které se uplatnění standardního odpochtu váže. Standardní odpočty se používají zejména u daně z osobních důchodů a zhodnocují sociální postavení poplatníka. Nestandardní odpočty představují položky, které lze odečíst od základu daně v prokazatelně vynaložené výši. U nestandardních odpochtů může docházet k limitování. A to buď absolutní částkou, kterou nelze překročit nebo relativně např. procentem.

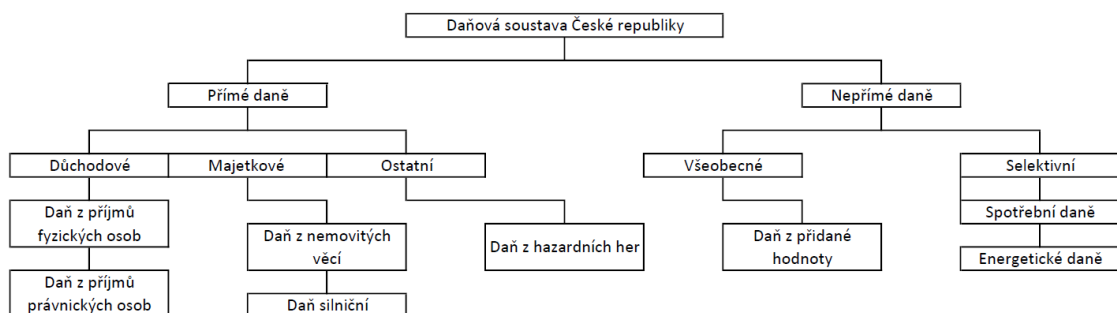
Sleva na dani

Tato položka snižuje základní vypočtenou částku daně tím, že se odečte od této daně. Slevy na dani lze dělit podle různých kritérií na:

- absolutní – je stanovena pevnou částkou,
- relativní – sleva snižuje částku daně o stanovený díl, zpravidla vyjádřený v procentech,
- standardní – tyto slevy lze využít při splnění zákonných podmínek, nejčastěji se jedná o pevné zákonem stanovené částky,
- nestandardní – jsou to prokazatelně vynaložené výdaje, o které lze snížit základní částku daně, a to buď v plné výši, nebo do výše stanoveného vymezení, které je buďto relativní nebo absolutní (Vančurová a Zídková, 2022, s. 23-24).

1.6 Daňový systém

Vančurová a Zídková (2022, s. 39) definují daňový systém jako souhrn všech daní, které se na daném území, zpravidla státním, vybírají. Daňový systém zahrnuje také vztahy mezi jednotlivými daněmi a pravidla, podle kterých se daně vybírají. Souhrn všech daní, které se vybírají na určitém území znázorňuje daňová soustava.

Obrázek 1- Daňová soustava České republiky (vlastní zpracování)

1.7 Daňový mix

Jedná se o charakteristický prvek daňového systému, který vypovídá o tom, jakému typu daní dává určitý stát přednost a jaký potlačuje. Význam jednotlivých druhů daní se měří prostřednictvím podílu výnosu jednoho typu daní na celkovém daňovém výnosu. Do daňového mixu spadá daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů korporací, DPH, spotřební daně, majetkové daně a příspěvek na sociální zabezpečení (Vančurová a Zídková, 2022, s. 45).

Daňový mix může být podle Vančurové a Zídkové (2022, s. 46) v konkrétním státě ovlivněn např.:

- historickými podmínkami státu – tradice, zvyklosti,
- politickým prostředím – hospodářská politika,
- okolními státy – státy bezprostředně sousedící nebo státy s určitými vazbami na daný stát,
- kulturní prostředí státu apod.

1.8 Efektivní daňová sazba

Efektivní sazba daně z příjmů je procentní vyjádření vypočtené daně z příjmů fyzických osob v porovnání s dosahovanou hrubou mzdou. Efektivní sazba daně z příjmů je nižší než daňová sazba (daňové sazby, v případě progresivní sazby daně), neboť při výpočtu daně z příjmů fyzických osob se uplatňuje základní daňová sleva na poplatníka, nebo základní nezdanitelná položka, případně je zavedena nulová sazba daně z příjmů. Jedná se tedy o výpočet, který zobrazuje skutečné zdanění poplatníka při porovnání hrubé mzdy a čistého příjmu. (Gola, 2021)

2 DAŇOVÁ OPTIMALIZACE

V rámci daňové optimalizace se snaží daňový subjekt zaplatit na daních co nejméně. Jedná se o racionální uvažování při snaze o optimalizaci daňového zatížení. Jednoduše řečeno se daňový subjekt snaží o minimalizaci daně, které může dosáhnout následujícími způsoby:

- daňová úspora,
- vyhnutí se dani,
- daňový únik (Vančurová a Zídková, 2022, s. 32).

Daňová úspora vzniká tím, že daňový subjekt využívá možnosti snížení základu daně v rámci všech alternativních postupů stanovených daňovým zákonem, případně všech povolených způsobů úpravy základu daně a slev na dani. Prostor pro dosahování daňových úspor úzce souvisí s tím, co lze nazvat daňovým výdajem, respektive daňovou podporou. Vytvářením prostoru pro daňové úspory (zvyšování slev na dani) se stát připravuje o část svých potenciálních daňových výnosů. Mezery daňových úspor lze dosáhnout i přizpůsobením chování subjektu například tím, že přestane kouřit, a tak nebude muset platit daň v cenách tabákových výrobků. Podporující faktor pro daňové úspory může být také z hlediska státu motivován snahou snížit administrativní náklady výběru daně. Například v případě daně z příjmů fyzických osob zákon v některých případech umožňuje, aby si poplatník zvolil způsob, jakým chce uplatňovat uznané výdaje. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 32)

Vyhýbání se daním představuje úniky využívající mezery nebo skuliny v daňovém systému a nejsou z právního hlediska nezákonné. Vyhnutí se dani představuje minimalizaci daně prostřednictvím vyhledávání zákonodárcem nezamýšlených skulin ve stylizaci daňových zákonů. Jestliže se konkrétní způsob využívání nedokonalé formulace daňového zákona začne využívat v širším měřítku, vede to zpravidla ke změně daňového zákona. Právě proto je dosahování těchto nezamýšlených výhod zpravidla jen dočasné vyhnutí se daním. Vyhnutí se daním může mít i mezinárodní rozměr (přesouvání základu daně do státu s nižším nebo ještě lépe nulovým zdaněním). (Vančurová a Zídková, 2022, s. 32)

Poslední možností daňové optimalizace jsou daňové úniky, které označují protiprávní jednání daňového subjektu s cílem neoprávněně zkrátit velikost daňové povinnosti. Pokud je takové jednání úmyslné a zároveň vede k většímu krácení rozpočtových příjmů, může se jednat i o trestný čin krácení daně, či obdobné trestné činy. Daňový únik nabývá

nejrůznějších forem, některé z nich mají mezinárodní charakter a může se jednat o složitě strukturovanou organizovanou trestnou činnost. Daňové úniky omezují předpokládaný daňový výnos a jsou pro společnost škodlivé. Snaha o daňové úniky je také jeden z faktorů vzniku takzvané šedé ekonomiky. (Vychopeň, 2023, s. 58)

Podle Jurečky (2023, s. 35) daňové úniky vznikají například tím, že některé platby za výrobky a služby se nevykazují, nebo se statky směňují naturálně, to znamená bez peněžních plateb a podobně.

3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝ OSOB ČESKÉ REPUBLIKY

Hakalová et al. (2021, s. 36) uvádí, že se jedná o daň přímou, jejíž právní úprava se nachází v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále ZDP).

Zdanění osobních příjmů je velice komplikované, což je ale způsobeno tím, že tyto příjmy nejsou zatíženy jen daní z příjmů, ale také sociálním pojištěním. Na tuto daň jsou kladeny největší požadavky. Tato daň by měla zohlednit sociální postavení poplatníků a tím umožnit redistribuci vytvořeného důchodu od osob s vyššími příjmy k osobám s příjmy nižšími. Svými konstrukčními prvky má přispívat k tomu, aby se poplatník choval v souladu se stanovenými prioritami společnosti, k tomu se využívá osvobození od daně, odpočtů od základu daně, slev na dani atd. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 131)

3.1 Poplatník daně z příjmů fyzických osob

Poplatník daně z příjmů fyzických osob je určen zákonem o daních z příjmů v první části tohoto zákona v § 2. Poplatníkem daně z příjmů jsou fyzické osoby. (Krajňák, 2022, s. 17)

Macháček (2019, s. 14) uvádí, že poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby, které jsou daňovými rezidenty (poplatník s neomezenou daňovou povinností) České republiky nebo daňovými nerezidenty (poplatník s omezenou daňovou povinností).

Poplatníci jsou podle § 2 odst. 2 ZDP daňovými rezidenty České republiky, pokud mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují. (ČESKO, 1992)

Výjimka platí pro osoby, které se na území České republiky obvykle zdržují za účelem léčení nebo studia. Takové osoby budou považovány za daňové nerezidenty, pokud by na území České republiky neměly bydliště. (Vančurová, 2021, s. 75)

Podle § 2 odst. 4 ZDP jsou poplatníci, kteří se obvykle zdržují na území České republiky ti, kteří zde pobývají alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce. (ČESKO, 1992).

Poplatník s neomezenou daňovou povinností je považován za daňového rezidenta a daňová povinnost se pro takového poplatníka vztahuje na příjmy ze zdrojů na území tuzemska i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Naopak poplatník s omezenou daňovou povinností je daňovým nerezidentem a daňová povinnost v České republice se vztahuje pouze na příjmy, které plynou ze zdrojů na území České republiky. (Vančurová, 2021, s. 75)

Posledními poplatníky jsou poplatníci v paušálním režimu. Jedná se o osoby, které splňují podmínky pro využití daně v paušálním režimu a k tomuto režimu se přihlásili. (Vančurová, 2021, s. 76)

3.2 Předmět daně

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou podle zásady všeobecnosti veškeré příjmy, které zvyšují užitek poplatníka bez ohledu na to, zdali se jedná o příjem peněžitý či naturální (Vančurová, 2021, s. 83).

Dani z příjmů fyzických osob podléhají veškeré příjmy fyzických osob s výjimkou příjmů, které nejsou jejím předmětem. Jedná se o příjmy peněžní i nepeněžní, které jsou oceněné zpravidla podle zákona o oceňování majetku. Přestože vymezit příjem je velmi složité, lze uvést, že příjmem rozumíme vše, čím dochází ke zvýšení majetku poplatníka. (Vančurová, Zídková, 2022, s. 132)

Krajňák (2022, s. 17) uvádí, že předmětem daně je dle ZDP celkem pět skupin příjmů: Příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy. Pro správnou konstrukci dílčího základu daně je důležité správné zařazení příjmů do uvedených skupin, neboť jednotlivé skupiny se liší i tím, jak dochází ke konstrukci dílčího základu daně.

Příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)

Příjmem ze závislé činnosti je podle Vančurové a Zídkové (2022, s. 138) plnění ve formě příjmů ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž je poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu povinen dbát příkazů plátce. Jedná se tedy o příjem ze zaměstnání.

Dále také uvádí další příjmy spadající pod příjmy ze závislé činnosti a těmi jsou například:

- funkční požitky (odměny za výkon funkce jednatele, poslanců, členů vlád),
- příjmy za práci společníka společnosti s ručením omezeným, komanditisty a člena družstva,
- odměny člena orgánu právnické osoby, orgánu právnické osoby nebo likvidátora,
- náhrady za příjmy ze závislé činnosti souvisejícím s nynějším, dřívějším nebo budoucím pracovněprávním vztahem. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 138)

Podle § 6 odst. 6 ZDP platí, že pokud zaměstnavatel poskytne zaměstnanci bezplatně silniční motorové vozidlo k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši určeného procenta vstupní ceny tohoto vozidla za každý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla. Takovým procentem se rozumí:

- 0,25 %, pokud se jedná o bezemisní vozidlo,
- 0,5 %, pokud se jedná o nízkoemisní vozidlo,
- 1 %, v případě silničního motorového vozidla, které není ani bezemisní ani nízkoemisní. (ČESKO, 1992)

Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)

Jedná se o příjmy plynoucí z činnosti poplatníka, avšak v tomto případě už nezávisle. Takové příjmy jsou příjmy z podnikání, které jsou generovány z činností vykonávanými podnikatelem vlastním jménem a na vlastní účet. Takovými příjmy rozumíme:

- příjmy ze zemědělské výroby,
- příjmy ze živnosti (příjmy fyzických osob podnikajících na základě živnostenského zákona),
- příjmy z jiného podnikání podle zvláštního zákona (např. lékař, advokát, auditor, daňový poradce),
- příjmy z výkonu nezávislého povolání (např. profesionální sportovci, architekti),
- příjem z nájmu majetku vloženého do obchodního rejstříku. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 140)

Příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP)

Tento druh příjmů mají téměř všichni poplatníci, přinejmenším v podobě úroku z bankovního účtu. Zdanění těchto příjmů obvykle poplatníci neřeší, jelikož bývá tento příjem zdaněn při jejich výplatě 15 % srážkovou daní a poplatník už obdrží čistý příjem, který dál nemusí zdanit a uvádět ve svém daňovém přiznání. (Hnátek, 2023, s. 113)

Podle Vančurové a Zídkové (2022, s. 147) se jedná o následující druhy příjmů:

- úroky z vkladů na účtech a jednorázových vkladů,
- úroky a jiné výnosy z vkladních listů,
- úrokové výnosy z dluhopisů,

- podíly na zisku kapitálových společností a podíly tichého společníka,
- dividendy,
- úroků ze státních dluhopisů,
- přijaté úroky z poskytnutých úvěrů a zápůjček.

Příjmy z nájmu (§ 9 ZDP)

Jedná se o příjmy z nájmu nemovitých věcí, evidovaných jednotek (prostorová část domu) a z nájmu hmotných movitých věcí, pokud nejsou zařazeny v obchodním majetku poplatníka. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 148)

ZDP v § 9 uvádí, že se jedná o příjmy z nájmu movitých věcí, krom nájmu příležitostného podle § 10 odst. 1 písm. a ZDP. (ČESKO, 1992)

Ostatní příjmy (§ 10 ZDP)

Do dílčího základu daně ostatní příjmy patří všechny příjmy, které nebyly zařazeny v předchozích dílčích základech daně. Ostatními příjmy zdaňovanými v tomto dílčím základu daně jsou i příležitostné příjmy (příležitostný nájem, nahodilá činnost), a tedy nejsou považovány za příjmy z ekonomické činnosti. (Vančurová, 2021, s. 97)

3.3 Vynětí z předmětu daně

Mezi příjmy vyňaté z předmětu daně z příjmů fyzických osob patří přijaté úvěrové finanční nástroje, výjimku tvoří například příjmy věřitele vrácené půjčky nebo úvěru, které nabytí úplatným postoupením pohledávky vzniklé na základě této zápůjčky nebo úvěru. Dalšími vyňatými příjmy jsou náhrady cestovních výdajů od zaměstnavatele do výše zákonných limitů, či maximální hranice jejich rozpětí nebo zaměstnavatelem poskytnuté pracovní oděvy a ochranné pomůcky. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 132-139)

§ 3 odst. 4 dále uvádí, že příjmy vyňatými z předmětu daně jsou například:

- příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů podle zákona upravujícího podmínky převodu majetku státu na jiné osoby,
- příjmy z rozšíření rozsahu nebo vypořádání společného jmění manželů,
- příjem z vypořádání spoluvlastnictví rozdělením věci podle velikosti spoluvlastnických podílů,

- částka uhrazená zdravotní pojišťovnou, o kterou byl překročen limit regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny podle zvláštních právních předpisů upravujících limity regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny. (ČESKO, 1992)

3.4 Osvobození od daně

Příjmy, které jsou osvobozeny od daně jsou podle (Vančurová a Zídková, 2022, s. 47) zejména:

- některé bezúplatné příjmy,
- důchody a sociální transfery,
- některé příjmy z prodeje majetku,
- náhrady škody a pojistná plnění s výjimkami,
- některé výhry.

V § 4 ZDP můžeme najít informace o obecném osvobození, § 4a upravuje osvobození bezúplatných příjmů, § 6 odst. 9 upravuje osvobození příjmů ze závislé činnosti a osvobození ostatních příjmů lze nalézt v § 10 odst. 3. Osvobození příjmů od daně je velice často vázáno na určité horní maximální limity nebo časové testy (např. prodej nemovitosti). (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 33-35)

3.5 Základ daně

Krajňák (2022, s. 21) uvádí, že podle ZDP je základ daně je tvořen pěti dílčími základy daně (dále DZD), které se odvíjí od způsobu vzniku a zdroje získání.

V tabulce č. 1 můžeme vidět schéma výpočtu základu daně z příjmů fyzických osob, který vznikne součtem všech dílčích základů daně § 6, § 7, § 8, § 9, § 10.

Tabulka 1 – Základ daně z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování)

ZÁKLAD DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB
Příjmy ze závislé činnosti
<u>= dílčí základ daně příjmů ze závislé činnosti</u>
+
Příjmy ze samostatné činnosti
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
<u>= dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti, nebo záporný rozdíl</u>
+
Příjmy z kapitálového majetku
<u>= dílčí základ daně příjmů z kapitálového majetku</u>
+
Příjmy z nájmu
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
<u>= dílčí základ daně z příjmů z nájmu, nebo záporný rozdíl</u>
+
Ostatní příjmy
- výdaje na dosažení příjmů
<u>= dílčí základ daně ostatních příjmů</u>

Dílčí základ daně § 6

Pro stanovení dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti je zde rozhodující částka hrubé mzdy. Takový dílčí základ daně nemůže být ze své podstaty záporný. (Krajňák, 2022, s. 21)

Dílčí základ daně § 7

Podnikající fyzická osoba zdaňuje v rámci příjmů ze samostatné činnosti rozdíl mezi příjmy a výdaji. Dílčí základ z této činnosti se tedy vypočte jako: Příjem ze samostatné činnosti minus výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů. V tomto případě musí podnikající fyzická osoba pro zjištění základu daně evidovat dosažené příjmy a výdaje, které vynaložila v období od 1.1. do 31.12. (Hnátek, 2023, s. 61)

Pokud by podnikatel vedl účetnictví, tak dochází ke zdanění hospodářského výsledku vykazaného v účetnictví. (Hnátek, 2023, s. 62)

Třetí možnost stanovení výdajů je v rámci paušálních výdajů. V dnešní době se jedná o nejčastější způsob. Pokud se uplatní paušální sazba, tak jsou ve výdajích zahrnuty veškeré výdaje vynaložené v souvislosti s dosahováním příjmů. (Hnátek, 2023, s. 62)

Fyzická osoba touto třetí možností využívá toho, že nemusí nést náklady a riziko spojené s prokazováním výdajů a jednoduše stanovuje své výdaje procentem z příjmu, které se liší podle druhu vykonávané činnosti. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 142)

Tabulka 2 – Paušální výdaje u příjmů ze samostatné činnosti v roce 2023 (vlastní zpracování na základě údajů z Hnátek, 2023, s. 63)

Paušální výdaje u příjmů ze samostatné činnosti v roce 2023		
Druh příjmu	Procento výdajů	Maximální částka paušálních výdajů
Zemědělská výroba	80 %	1 600 000 Kč
Řemeslná živnost	80 %	1 600 000 Kč
Ostatní živnosti	60 %	1 200 000 Kč
Jiné podnikání	40 %	800 000 Kč
Nájem majetku	30 %	600 000 Kč

Vančurová a Zídková (2022, s. 145) dále uvádí, že příjmy ze samostatné činnosti a výdaje s nimi související lze rozdělit na manžela (manželku) nebo jiného člena společně hospodařící domácnosti, dosahuje-li poplatník příjmů ze samostatné činnosti za jejich spolupráce. Této osobě říkáme spolupracující osoba. Zákon stanoví maximální limity, kolik příjmů a výdajů lze v souhrnu za spolupracující osoby rozdělit.

Dílčí základ daně § 8

Stejně jako DZD § 6, ani tento dílčí základ daně nemůže být záporný. Základem daně je v tomto případě částka, která se snižuje o výdaje, v případě, že zákon výslovně uvádí, že je možné tyto příjmy o výdaje snížit. (Krajňák, 2022, s. 21)

Dílčí základ daně § 9

Základem daně jsou příjmy snížené o výdaje sloužící na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Takové náklady se uplatňují podobně jako u příjmů ze samostatné činnosti. Poplatník může výdaje prokazovat prostou evidencí příjmů a výdajů. Dále také může odvozovat dílčí základ daně z účetního výsledku hospodaření nebo může uplatnit výdaje v podobě paušálu, který činí 30 % z příjmů. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 148)

Dílčí základ daně § 10

Stanovení tohoto dílčího základu daně je opět na principu rozdílu mezi příjmy a výdaji. Pokud by však rozdíl byl záporný, stanovuje se hodnota jako nulová, protože tento dílčí základ daně nemůže mít vykázanou zápornou hodnotu. (Krajňák, 2022, s. 22)

Do tohoto dílčího základu daně spadá také příjem v podobě důchodu, pokud přesáhne částku ve výši 36násobku minimální mzdy platné vždy k 1. lednu příslušného kalendářního roku. (Vychopeň, 2023, s. 121)

Pro rok 2024 se jedná o částku 680 400 Kč. V roce 2023 se jednalo o 622 800 Kč. Částka důchodu nepřesahující tuto částku není předmětem daně a je od daně osvobozena.

3.6 Výpočet daně

V tabulce 3 můžeme vidět kroky, podle kterých se postupuje při výpočtu daně. Ze základu daně je možno odečíst nezdánitelné části základu daně dle § 15 ZDP a položky odečitatelné od základu daně dle § 34 ZDP (daňová ztráta, odpočet na podporu výzkumu a vývoje, odpočet na podporu odborného vzdělávání). Po odpočtu těchto položek získáme upravený základ daně, který se zaokrouhluje na celé stokoruny dolů. Následně se tento výsledek vynásobí sazbou daně a vzniká částka daně před slevami. Tuto daňovou povinnost lze snížit uplatněním slev na dani dle § 35 ZDP a následně o daňové zvýhodnění § 35c. Výslednou hodnotou je poté finální daňová povinnost poplatníka, případně daňový bonus (ČESKO, 1992).

Zajímavé postavení má v případě slev na dani daňové zvýhodnění na děti, které může mít povahu slevy na dani, nebo také může zapříčinit vznik daňového bonusu. (Krajňák, 2022, s. 29)

U poplatníka daně z příjmů fyzických osob lze daňovou ztrátu z § 7 a § 9, nebo její část odečíst od základu daně pouze do výše úhrnu dílčích základů daně podle § 7 až § 10. (ČESKO, 1992)

Tabulka 3 – Postup výpočtu daně z příjmů FO (vlastní zpracování)

Základ daně
-
Nezdanitelné části základu daně, odečitatelné položky
=
Základ daně po snížení (zaokrouhlený na stovky dolů)
X
Sazba daně
=
Částka daně před slevami
-
Daňové slevy
=
Daň po slevách
-
Daňové zvýhodnění
=
<u>Daň po slevách nebo daňový bonus</u>

3.6.1 Nezdanitelné části základu daně

V rámci optimalizačního postupu by měl poplatník vytvořit takový základ daně, aby mohl uplatnit veškeré slevy na dani a nezdanitelné části základu daně, které umožňuje § 15 ZDP. Pokud by takový základ nevytvořil a nevyužil všechny položky optimalizace vzniklé v příslušném zdaňovacím období, nebude možné tyto položky využít v období následujícím. (Macháček, 2019, s. 23)

Takovými nezdanitelnými částmi základu daně jsou:

Bezúplatná plnění na veřejně prospěšné účely

Od základu daně lze odečíst hodnotu bezúplatného plnění poskytnutého obcím, krajům, organizačním složkám státu, právnickým osobám se sídlem na území České republiky, a to na vědu a vzdělávání, výzkumné a vývojové účely, kulturu, školství, na policii, na požární ochranu, na podporu a ochranu mládeže, na ochranu zvířat a jejich zdraví a další. Dále fyzickým osobám s bydlištěm na území České republiky, které jsou poskytovateli zdravotních služeb nebo provozují školy a školská zařízení a zařízení pro péči o toulavá nebo opuštěná zvířata nebo pro péči o jedince ohrožených druhů živočichů, na financování těchto zařízení, nebo jsou tyto osoby poživateli invalidního důchodu atd. (ČESKO, 1992)

Maximální velikost souhrnu všech započitatelných bezúplatných plnění v průběhu zdaňovacího období je limitována alespoň částkou 1 000 Kč, nebo 2 % základu daně, jestliže tato 2 % jsou méně než 1 000 Kč. Maximální mez je relativní, základ daně lze snížit uplatněním těchto bezúplatných plnění maximálně o 15 % základu daně. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 154)

Dále se jako bezúplatné plnění na zdravotnické účely považuje i hodnota jednoho odběru krve nebo jejích složek dárce, kterému nebyla poskytnuta finanční úhrada výdajů spojených s odběrem krve a je oceněna částkou 3 000 Kč, hodnota odběru orgánu od žijícího dárce se oceňuje částkou 20 000 Kč a hodnota jednoho odběru krvetvorných buněk se oceňuje částkou 20 000 Kč. (ČESKO, 1992)

Úroky z úvěru na bytové potřeby

Podle § 15 odst. 3 a 4 ZDP lze odečíst částku rovnající se úrokům zaplaceným ve zdaňovacím období, a to z úvěru ze stavebního spoření, z hypotečního úvěru poskytnutého bankou sníženým o státní příspěvek, poté z úvěru poskytnutého stavební spořitelnou, bankou anebo zahraniční bankou v souvislosti s úvěrem ze stavebního spoření nebo s hypotečním úvěrem. (Macháček, 2019, s. 32)

Tabulka 4 – Maximální odpočet úroků (vlastní zpracování)

Maximální odpočet zaplacených úroků ve zdaňovacím období	
Období sjednání	Maximální částka
do roku 2020	300 000 Kč
od roku 2021	150 000 Kč

Produkt spoření na stáří a pojištění dlouhodobé péče

Do roku 2023 se v rámci těchto nezdanielných částí základu daně hovořilo pouze o příspěvcích na penzijní připojištění, penzijní pojištění nebo doplňkové penzijní spoření a příspěvcích pojistného na soukromé životní pojištění. Pro rok 2024 nastávají nové změny a vedle původních nezdanielných částí základu daně byly přidány dva nové produkty. Jedná se o pojištění dlouhodobé péče a dlouhodobý investiční produkt, který společně s původními produkty spadá pod produkt spoření na stáří.

Podle § 15a odst. 1 ZDP se produktem na stáří pro účely daní z příjmů rozumí:

- penzijní připojištění se státním příspěvkem,
- doplňkové penzijní spoření,

- penzijní pojištění,
- soukromé životní pojištění,
- dlouhodobý investiční produkt. (ČESKO, 1992)

Od základu daně lze odečíst hodnotu příspěvku na produkt spoření na stáří a hodnotu pojištění dlouhodobé péče v úhrnu nejvýše 48 000 Kč. V případě příspěvku na penzijní připojištění lze odečíst od základu daně pouze část měsíčního příspěvku, která převyšuje částku, od které náleží nejvyšší státní příspěvek. Tato částka je pro rok 2023 ve výši 1 000 Kč měsíčně, od července 2024 dochází k navýšení na částku 1 700 Kč. (ČESKO, 1992)

Zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace

Poplatník, který má příjmy ze závislé činnosti, může uplatňovat odpočet z titulu zaplacených příspěvků člena odborové organizace právě této organizaci. Ze základu daně je tedy možno odečíst částku zaplacených příspěvků do výše 1,5 % zdanitelných příjmů poplatníka ze závislé činnosti, zároveň ale toto snížení nesmí být vyšší než 3 000 Kč ve zdaňovacím obdobím. (Krajňák, 2022, s. 25)

Úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání

§ 15 odst. 8 ZDP uvádí, že od základu daně ve zdaňovacím obdobím lze odečíst úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem, ani nebyly uplatněny jako výdaj podle § 24 poplatníkem s příjmy podle § 7 do výše 10 000 Kč. U poplatníka, který je osobou se zdravotním pojištěním lze odečíst až 13 000 Kč a u poplatníka s těžším zdravotním postižením až 15 000 Kč. (ČESKO, 1992)

Nutno zmínit, že pro rok 2024 se v rámci nezdanitelných částí základu daně ruší nárok na odpočet hodnoty zaplacených členských příspěvků a odpočet hodnoty úhrad za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání.

3.6.2 Sazba daně z příjmů fyzických osob

V České republice je progresivní sazba daně z příjmů fyzických osob, která má dvě pásma ve výši 15 % a 23 %. Druhé pásmo začíná při velikosti základu daně nad 48násobek průměrné mzdy. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 158) Tato výše průměrné mzdy pro uplatnění progresivní sazby daně platila do konce roku 2023. Pro rok 2024 se jedná o hodnotu 36násobku průměrné mzdy.

Tabulka 5 – Rozhodující částky pro uplatňování progresivní sazby daně pro rok 2023 a 2024 (vlastní zpracování na základě dat ze ZDP)

2023		
Průměrná mzda: 40 324 Kč		
	48násobek průměrné mzdy	4násobek průměrné mzdy
15 %	do 1 935 552 Kč	do 161 296 Kč
23 %	od 1 935 553 Kč	od 161 297 Kč
2024		
Průměrná mzda: 43 967 Kč		
	36násobek průměrné mzdy	3násobek průměrné mzdy
15 %	do 1 582 812 Kč	do 131 901 Kč
23 %	od 1 582 813 Kč	od 131 902 Kč

V tabulce č. 5 můžeme vidět rozhodující částky pro uplatňování progresivní sazby daně, kdy v roce 2023 platil 48násobek průměrné mzdy, avšak pro rok 2024 nastává snížení na 36násobek průměrné mzdy.

3.6.3 Slevy na dani a daňové zvýhodnění

Tabulka č. 6 zobrazuje veškeré slevy na dani a daňové zvýhodnění a jejich výši pro rok 2023 a rok 2024. Nutné je zmínit, že s rokem 2024 přišlo i pár změn a těmi jsou například zrušení slevy na studenta a zrušení slevy za umístění dítěte.

Tabulka 6 – Přehled výše slev na dani a daňového zvýhodnění pro rok 2023 a rok 2024 (vlastní zpracování na základě dat ze ZDP)

Druh slevy	Částka pro rok 2023	Částka pro rok 2024
Základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč
Sleva na invaliditu poplatníka:		
<i>na invaliditu 1. a 2. stupně</i>	2 520 Kč	2 520 Kč
<i>na invaliditu 3. stupně</i>	5 040 Kč	5 040 Kč
<i>držitel průkazu ZTP/P</i>	16 140 Kč	16 140 Kč
Sleva na studenta	4 020 Kč	Zrušeno
Sleva na vyživované osoby:		
<i>na manžela/manželku</i>	24 840 Kč	24 840 Kč
daňové zvýhodnění na nezaopatřené dítě:		
<i>- 1. dítě</i>	15 204 Kč	15 204 Kč
<i>- 2. dítě</i>	22 320 Kč	22 320 Kč
<i>- 3. a další dítě</i>	27 840 Kč	27 840 Kč
Sleva za umístění dítěte	17 300 Kč	Zrušeno

Základní sleva na poplatníka se uplatňuje vždy v plné výši a má na ni nárok každý poplatník, včetně nerezidentů. Ostatní slevy se uplatňují buďto v plné výši, nebo v poměrné výši

v případě, že nebyly splněny podmínky pro jejich uplatnění po celé zdaňovací období. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 162)

Podle § 35bb odst. 2 lze slevu na manželku nebo manžela uplatnit v případě, že započitatelné příjmy této osoby nepřesahují ve zdaňovacím období částku 68 000 Kč. Dále musí tato osoba žít ve společně hospodařící domácnosti s manželem a vyživovaným dítětem, které nedovršilo věku 3 let (ČESKO, 1992).

V rámci daňového zvýhodnění na vyživované dítě, která může zapříčinit vznik daňového bonusu musí být pro uplatnění tohoto zvýhodnění splněny následující podmínky:

- jedná se o dítě do 26 let věku, které nepobírá invalidní důchod a soustavně se připravuje na budoucí povolání (studuje),
- slevu může využít pouze jeden z poplatníků, který má vůči dítěti vyživovací povinnost,
- v případě narození nebo osvojení dítěte v průběhu zdaňovacího období, lze slevu uplatnit poměrně od měsíce, kdy tato událost nastala. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 162-163)

3.6.4 Zálohy na daň z příjmů fyzických osob

Poplatníci, kteří mají příjmy pouze ze zaměstnání, odvádí v průběhu roku zálohu na daň skrze tento příjem a nemusí si se zálohami dělat starosti. V případě, že má poplatník další příjmy, které jsou předmětem daně a má povinnost podat daňové přiznání, může takovému poplatníkovi vzniknout povinnost platit zálohy na daň z příjmů. (Hnátek, 2023, s. 265)

Tabulka 7 – Výše a splatnost záloh na dani z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování na základě dat ze ZDP)

Poslední známá daňová povinnost	Výše záloh dle poslední známé daňové povinnosti	Splatnost záloh
do 30 000 Kč	X	X
od 30 000 Kč do 150 000 Kč	40 %	15.6 a 15.12.
nad 150 000 Kč	25 %	15.3., 15.6., 15.9., 15.12.

3.7 Výběr daně z příjmů fyzických osob

V rámci daně z příjmů fyzických osob je zdaňovacím obdobím kalendářní rok. V případě, že si osoba samostatně výdělečně činná zvolila hospodářský rok, načítají se výsledky

z tohoto hospodářského roku v rámci roku kalendářního, ve kterém je tento hospodářský rok ukončen. (Tepperová, 2019, s. 36)

Řádný termín pro podání přiznání k dani z příjmů fyzických osob na příslušný finanční úřad je 2. duben pro rok 2024 (vždy se musí jednat o první pracovní den v měsíci dubnu) v případě, že poplatník podává daňové přiznání v papírové formě. V případě podání elektronickou formou je řádným termínem až 2. květen 2024 (první pracovní den v květnu). Poplatníci, kterým podává přiznání daňový poradce mají čas až do 1. července (první pracovní den v červenci). (Finanční správa, 2024)

3.8 Pojistné na sociální zabezpečení

Pojistné na sociální zabezpečení v České republice obsahuje podle Vančurové a Zídkové (2022, s. 181-182):

- pojistné na nemocenské pojištění,
- důchodové pojištění,
- příspěvek na státní politiku nezaměstnanosti.

Účastníky pojistného na sociální zabezpečení jsou:

- zaměstnavatelé (hradí sociální pojištění za své zaměstnance),
- zaměstnanci (účastní nemocenského pojištění),
- osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ),
- lidé, kteří se dobrovolně důchodově pojistili. (ČSSZ, 2024)

Tabulka 8 zobrazuje vyměřovací základy účastníků pojistného na sociální zabezpečení a tabulka 9 uvádí minimální vyměřovací základ pro OSVČ.

Tabulka 8 – Vyměřovací základy jednotlivých účastníků pojistného na sociální zabezpečení v roce 2024 (vlastní zpracování)

	Vyměřovací základ
Zaměstnanci	Hrubá mzda
Zaměstnavatelé	Součet vyměřovacích základů všech zaměstnanců
OSVČ	55 % dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti

Maximální vyměřovací základ za celý rok je pro zaměstnance i OSVČ 48násobek průměrné mzdy. V případě překročení úhrad nad tuto částku, má poplatník nárok na vrácení částky nad toto maximum (Vančurová, Zídková, 2022, s. 185).

Tabulka 9 – Minimální vyměřovací základ OSVČ v roce 2024 (vlastní zpracování na základě dat z ČSSZ, 2024)

Účastníci pojistného	Minimální vyměřovací základ
OSVČ – hlavní činnost	25 % průměrné mzdy (30 % pro rok 2024)
OSVČ – vedlejší činnost	10 % průměrné mzdy (11 % pro rok 2024)

Výši pojistného u jednotlivých účastníků sociálního pojištění uvádí ČSSZ (2024) následovně:

- 24,8 % z vyměřovacího základu, který odpovídá úhrnu vyměřovacích základů jeho zaměstnanců, z toho 2,1 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění, 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti,
- 27,8 % z vyměřovacího základu, který odpovídá úhrnu vyměřovacích základů jeho zaměstnanců, kteří vykonávají práce zdravotnického záchranáře nebo člena jednotky hasičského záchranného sboru podniku, z toho 2,1 % na nemocenské pojištění, 24,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti,
- u zaměstnanců se v roce 2023 jedná o sazbu 6,5 %, od roku 2024 dochází k navýšení sazby v rámci nemocenského pojištění o 0,6 %, celkové sociální odvody za zaměstnance tedy budou v roce 2024 činit 7,1 %,
- u osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) se jedná o sazbu 29,2 %, z toho: 28 % na důchodové pojištění, 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti,
- u OSVČ, které jsou dobrovolně účastny nemocenského pojištění je částka navýšena o 2,7 % z vyměřovacího základu,
- u osob dobrovolně účastných důchodového pojištění 28 % z vyměřovacího základu
- u zahraničních zaměstnanců, kteří se dobrovolně přihlásí k účasti na nemocenském pojištění, 2,7 % z vyměřovacího základu.

Rozhodné období pro sociální pojistné je kalendářní měsíc, avšak výjimkou jsou osoby samostatně výdělečně činné, jejichž rozhodným obdobím je kalendářní rok. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 187)

Osoba samostatně výdělečně činná

V případě, že OSVČ vykonává činnost hlavní musí platit sociální pojištění bez ohledu na to, kolik vydělá. Každý měsíc tedy musí odvést zálohu na sociální pojistné alespoň v minimální

výši. U OSVČ vykonávající vedlejší činnost se pojistné platí pouze v případě překročení rozhodné částky hrubého ročního zisku, která je pro rok 2024 rovna hranici 105 521 Kč. Pokud by ale chtěl poplatník s příjmem pod tuto hranici hradit sociální pojistné, může se přihlásit dobrovolně. (ČSSZ, 2024)

Každá OSVČ, která nevyužívá režim paušální daně, musí podat přehled o příjmech a výdajích po skončení zdaňovacího období. V tomto přehledu uvádí, jaký byl jejich příjem, kolik uhradili na zálohách, případně kolik je potřeba doplatit podle výše příjmů. Tento přehled také slouží k výpočtu záloh, které bude OSVČ hradit v následujícím zdaňovacím období. (ČSSZ, 2024)

Termínem pro podání přehledů OSVČ je pro rok 2024 podle ČSSZ (2024):

- 2. 5. 2024 pokud bylo daňové přiznání podáno OSVČ nebo daňovým poradcem ve lhůtě 3 měsíců od uplynutí zdaňovacího období, bez ohledu na to, zda bylo podáno elektronicky či v papírové podobě,
- 3. 6. 2024 (prodloužená lhůta) pokud OSVČ podala daňové přiznání elektronicky po 1. 4. 2024,
- 1. 8. 2024 pokud daňové přiznání podal daňový poradce po 1. 4. 2024.

3.9 Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění slouží k úhradě zdravotní péče, která má za cíl prostřednictvím zdravotních služeb zlepšit nebo zachovat zdravotní stav či zmírnit utrpení pojištěnce. (MZČR, 2018)

Ptáčková Mísařová a Otavovská (2018, s. 21) uvádějí tyto plátce zdravotního pojištění:

- zaměstnanci,
- OSVČ,
- osoby bez zdanitelných příjmů,
- stát.

Povinnost hradit zdravotní pojištění mají všichni obyvatelé České republiky s trvalým bydlištěm, nebo osoby pracující pro tuzemského zaměstnavatele.

Zdravotní pojistné u zaměstnance je vybíráno sazbou 13,5 % z vyměřovacího základu, ze kterého hradí 4,5 % zaměstnanec a zbylých 9 % odvádí zaměstnavatel. OSVČ, osoby bez

zdanitelných příjmů a státní pojištění hradí celých 13,5 % vyměřovacího základu. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 188)

Vyměřovacím základem je pro zaměstnance hrubá mzda, minimálním vyměřovacím základem je pak mzda minimální pro příslušný rok. Vyměřovací základ OSVČ je ve výši 50 % základu daně z příjmů ze samostatné činnosti. Minimální vyměřovací základ je 50 % průměrné mzdy za určité zdaňovací období. (Hakalová et al., 2021, s. 40-41)

Tabulka 10 - Vyměřovací základy jednotlivých účastníků zdravotního pojištění v roce 2024 (vlastní zpracování)

Účastníci pojistného	Vyměřovací základ
Zaměstnanci	Hrubá mzda
Zaměstnavatelé	Součet vyměřovacích základů všech zaměstnanců
OSVČ	50 % dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti

Osoba samostatně výdělečně činná

Povinnost odvádět zálohy na zdravotní pojištění mají všechny OSVČ vykonávající hlavní činnost bez ohledu na výši příjmů. U OSVČ vykonávající činnost vedlejší platí, že v prvním kalendářním roce, kdy začíná podnikat, nemusí odvádět žádné zálohy. Povinnost hradit zálohy vzniká až po podání prvního přehledu o příjmech a výdajích (mají povinnost podat všechny OSVČ), na základě, kterého je pak OSVČ stanovena výše záloh pro následující kalendářní rok. Při vykonávání vedlejší činnosti se nemusí odvádět zálohy na zdravotní pojištění také v případě, že OSVČ má hlavní zdroj příjmů závislou činností a v zaměstnání je odváděno pojistné alespoň ve výši minima stanoveného pro zaměstnance ve výši 2 552 Kč pro rok 2024. (Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR, 2024)

4 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB DÁNSKA

Daň z příjmů fyzických osob v Dánsku se vybírá z ročního celosvětového příjmu daňového rezidenta, což zahrnuje i kapitálové zisky. Národní daň je vybírána z příjmů ze zaměstnání, podnikání a kapitálových příjmů. Kromě toho je zde vybírána ještě daň municipální a církevní. (Alvarado, 2023, s. 331)

Pro dánský daňový systém jsou typické velice nízké odvody na sociální pojištění, které se týkají pouze zaměstnanců a osob výdělečně činných. Navíc takové platby neodvádějí formou procentní hodnoty, ale jedná se o fixní částku. (Široký, 2018, s. 227)

4.1 Dělení daně z příjmů fyzických osob Dánska

Následující tabulka zobrazuje základní přehled druhů daní z příjmů fyzických osob v Dánsku.

Tabulka 11 - Přehled daní z příjmů fyzických osob v Dánsku (vlastní zpracování na základě dat ze Skat.dk, 2023)

Druh daně	Popis
A-daň	Daň sražená z příjmů přímo u zdroje. Předmětem daně je zde mzda nebo důchod.
B-daň	Daň, u které nedochází ke sražení přímo u zdroje. Jedná se o příjmy z úrokových výnosů a z podnikání.
Státní daň	
<i>-Municipální daň</i>	Všichni musí platit daň své obci procentem z jejich příjmů. Každá obec má svoji sazbu daně.
<i>-Církevní daň</i>	Daň, kterou odvádí každý člen Dánské národní evangelické luteránské církve. Tato daň pokrývá provoz a údržbu kostelů v obci.
Příspěvky na trh práce	Odvádí každý pracující občan. Daň je stržena zaměstnavatelem z platu zaměstnance.
Příspěvky ATP (Arbejdsmarkedets Tillægspension)	Jedná se o dánský doplňkový penzijní fond trhu práce. Povinnost odvést tuto daň má každý, kdo pracuje na území Dánska.

Místní osobní důchodová daň je uvalena a vybírána municipálními daňovými odvody. Má jednotnou sazbu, která se liší podle jednotlivých obvodů. Církevní (kostelní) daň je rovněž odlišná podle municipality. (Široký, 2018, s. 229)

Například poplatník žijící v Kodani bude mít sazbu municipální daně ve výši 24,5 %, což je spíše nižší sazba, jelikož průměrná sazba je rovna hodnotě 25,018 %.

4.2 Poplatník daně z příjmů fyzických osob

Dánský daňový systém rozlišuje poplatníky s plnou daňovou povinností (daňový rezident) a omezenou daňovou povinností (daňový nerezident). Plná daňová povinnost znamená, že veškeré celosvětové příjmy daného poplatníka podléhají zdanění v Dánsku. (Skat.dk, 2023)

Alvarado et al. (2023, s. 331) uvádí, že dánským daňovým rezidentem je osoba, která:

- má trvalé bydliště v Dánsku
- strávila v Dánsku alespoň 6 měsíců. Tato doba zahrnuje i krátkodobé pracovní pobyty. Výjimka platí pro studenty a turisty, kteří se jako daňové rezidenti identifikují až poté, co jejich pobyt v Dánsku přesáhne 365 dní během dvou let.

Za trvalé bydliště se považuje situace, kdy má jednotlivec dostupné vlastní nebo pronajaté bydlení v Dánsku, případně pokud je toto bydlení pronajímáno zaměstnavatelem. (PwC Denmark, 2023)

Na osoby s omezenou daňovou povinností se vztahuje povinnost zdanění příjmů plynoucí pouze z dánských zdrojů. Tato osoba však zůstává rezidentem v jiné zemi. Těmito zdanitelnými příjmy může být například příjem ve formě platů nebo odměn za práci vykonávanou v této zemi. (Skat.dk, 2023)

Daňovým rezidentem Dánska je také osoba zaměstnaná na palubě lodi registrované v Dánsku, která je dánským státním příslušníkem, nebo zahraniční státní příslušník, který byl před svým zaměstnáním na lodi rezidentem Dánska. (Široký, 2018, s. 229)

4.3 Předmět daně

Alvarado et al. (2023, s. 332) uvádí, že předmětem daně je příjem a kapitálový výnos poplatníků. Tento zdanitelný příjem se dělí do následujících kategorií:

- osobní příjem (včetně příjmů ze zaměstnání),
- kapitálový příjem,
- příjem z akcií,
- příjem plynoucí z uplatňování CFC pravidel.

Osobní příjmy

Za osobní příjem se považují všechny položky zdanitelných příjmů, které nejsou kapitálovými příjmy. Takové příjmy se skládají z příjmů ze zaměstnání, příjmů z důchodu, příjmů z podnikání a z darů, pokud by takový dar nepodléhal dani darovací. (Alvarado, 2023, s. 332)

Dále do osobních příjmů spadají podpory v nezaměstnanosti, zdravotní dávky, dávky sociálního zabezpečení, alimenty a výživné na děti, podpora na vzdělání, zpětné odpisy, zisk nebo ztráta dobrého jména. (SkatteInform, 2024)

Podle zákona o dani z příjmů fyzických osob v Dánsku (Skatteministeriet, 2021) se do osobních příjmů započítávají veškeré zdanitelné příjmy poplatníka, které nejsou kapitálovými příjmy.

Kapitálové příjmy

Do kapitálových příjmů spadají čisté výnosové úroky, zisky a ztráty z dluhopisů a jiných pohledávek a zisky z prodeje nemovitého majetku. Dále sem zahrnujeme dividendy od kvalifikované společnosti se sídlem v zemi s nízkým zdaněním. (Alvarado, 2023, s. 332)

Kapitálové příjmy mohou být vyňaty ze zdanění v případě, že jejich hodnota je maximálně 2 000 DKK. Od hrubé částky kapitálových příjmů lze odečíst hodnotu úrokových nákladů, pokud by takové náklady byly vyšší než kapitálové příjmy, vznikne záporný kapitálový příjem, který lze odečíst od daňového základu. (Skatteministeriet, 2021)

Součástí kapitálových příjmů jsou také příjmy z pronájmu nemovitostí, bytů a jiných investičních statků. Takový příjem se stává předmětem daně až v případě, že v příjmovém roce přesáhne hodnotu 24 000 DKK nebo 1,33 % hodnoty pronajímané nemovitosti. (SkatteInform, 2024)

Příjmy z akcií

Příjmy z akcií jsou příjmy z kapitálových zisků z akcií, dividend od rezidenčních společností a nerezidenčních společností jiných než kvalifikovaných investičních společností. (Alvarado, 2023, s. 332)

Příjem plynoucí z CFC pravidel

CFC je zkratka pro Controlled Foreign Company. Příjmy CFC jsou příjmy od zahraničních společností a sdružení, nad nimž má poplatník kontrolu. Příjem CFC se zdaňuje samostatně a nezahrnuje se do zdanitelných příjmů. (CFC-indkomst, 2024)

4.4 Příjmy osvobozené od daně

Dani z příjmů fyzických osob v Dánsku nepodléhají podle právního pokynu C. A. 6. 3. (Gaver, der hverken er indkomstskattepligtige eller afgiftspligtige, 2023) následující druhy příjmů:

- příležitostné dary (narozeninové dary, příležitostné dary, svatební dary atd.),
- dary obdržené formou sbírky – pro osvobození musí mít dar povahu daru za zásluhy obdarovaného, je předán u příležitosti vážného onemocnění či úrazu obdarovaného nebo jeho pozůstalým, nebo je dar věnován lidem, kteří byli vystaveni nehodě, zločinu nebo katastrofě nebo jejich pozůstalým,
- čestné dary, fondy, dědictví – částky darů a odkazů, které v rámci jednoho příjmového roku překračují nezdaněnou základní částku 30 500 DKK, musí být zahrnuty do osobního příjmu ve výši 85 % z části hodnoty, která přesahuje 30 500 DKK,
- honoráře osvobozené od daně – jedná se o výplaty za zásluhy nebo ocenění poskytnuté mezivládními organizacemi a institucemi, jichž se Dánsko účastní nebo je členem.

4.5 Základ daně

Tabulka č. 12 zobrazuje jednotlivé daně z příjmů fyzických osob v Dánsku a jejich základny, ze kterých se následně vypočítá výsledná daňová povinnost za každý dílčí druh daně.

Tabulka 12 - Základy pro výpočet dílčích základů daně (vlastní zpracování na základě dat z OECD, 2023)

ZÁKLADY PRO DÍLČÍ DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB
Státní daň s nižší sazbou
= Osobní příjmy + čisté kapitálové příjmy
Státní daň s vyšší sazbou
= Osobní příjmy + čisté kapitálové příjmy
Municipální daň
= Zdanitelný příjem
Církevní daň
= Zdanitelný příjem
Daň ve formě příspěvku na trh práce
= Hrubá mzda

Státní daň s nižší sazbou

Základem daně je zde součet osobních příjmů (příjmy ze závislé činnosti a příjmy ze samostatné činnosti ponížené o daňově uznatelné výdaje) a kapitálových příjmů v kladné hodnotě (nezapočítává se v případě ztráty) snížený o daň na trh práce a příspěvek na sociální pojištění. V případě, že zaměstnanec využívá služební vůz pro soukromé účely, je tato hodnota navýšena v rámci celého roku o 23,5 % z hodnoty vozidla, minimálně však o 160 000 DKK a maximálně o 300 000 DKK za rok 2023. (PwC Denmark, 2023)

Státní daň s vyšší sazbou

Státní daň s vyšší sazbou má stejný základ jako daň se sazbou nižší, avšak vyšší sazba spadá jen na tu část příjmů, která překročí hodnotu progrese 588 900 DKK. (PwC Denmark, 2023)

Municipální a církevní daň

V případě municipální a církevní daně je základem pro výpočet daně součet osobních příjmů (závislá činnost, samostatná činnost) a kapitálových příjmů snížených o náklady na tento příjem, případně pořizovací ceny služebního vozidla. Výsledná částka je ponížena o daň v podobě příspěvku na trh práce, sociální pojištění, odčitatelné položky a nezdanitelné části základu daně. Výsledkem je zdanitelný příjem pro municipální a církevní daň. (Skatteministeriet, 2021)

Daň ve formě příspěvku na trh práce

Základnou pro tuto daň je hrubá mzda nebo jiný příjem z výkonu práce před odečtem jakéhokoliv příspěvku na daň. (OECD, 2023)

4.6 Výpočet daně z příjmů fyzických osob

Tabulka č. 13 znázorňuje postup, kterým se vypočítá státní daň, následně tabulka č. 14 zobrazuje postup pro získání hodnoty daně municipální a církevní.

Tabulka 13 – Výpočet státní daně z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování na základě dat z PwC Denmark, 2023)

Hrubý osobní příjem
- Sociální pojištění
- Daň na trh práce
= Osobní příjem
+
Kapitálové příjmy v kladné hodnotě
-
Příspěvky na poplatníka
X
Sazba státní daně
=
Státní daň

Tabulka 14 - Výpočet zdanitelného příjmu daně z příjmů fyzických osob (vlastní

Hrubý osobní příjem
- Sociální pojištění
- Daň na trh práce
= Osobní příjem
+
Kapitálové příjmy v kladné i záporné hodnotě
-
Odečitatelné položky
-
Příspěvky na poplatníka
=
Zdanitelný příjem
X
Sazba daně
=
Municipální a církevní daň

Zdanitelnými příjmy je zde souhrn osobních příjmů a kapitálových příjmů snížený o srážky (např. cestovní náklady apod.). (OECD, 2023)

4.6.1 Odečitatelné položky od základu daně

Zaměstnanci si mohou od zdanitelných příjmů odečíst náklady spojené s cestováním do zaměstnání, pojistné pro případ nezaměstnanosti a členské poplatky do zaměstnaneckých odborů. Dalšími odečitatelnými položkami jsou úroky z hypoték (bez omezení), pojistné vymezené v daňovém zákoně a dary. (Široký, 2018, s. 229)

Podle OECD (2023) může zaměstnanec v rámci odečitatelných položek využít následující:

- zaměstnanci si mohou odečíst skutečné náklady na příspěvek na pojištění v případě nezaměstnanosti bez limitu,
- příspěvek na odbory do výše 6 000 DKK,
- náklady na dopravu na pracoviště viz. tabulka č. 15,
- ostatní náklady překračující částku 6 700 DKK, pokud jsou to náklady nezbytné k dosažení příjmů. Tyto výdaje musí dotyčná osoba prokázat. Může se jednat například o vzdělávací kurzy,
- odpočet cestovních výdajů při pracovních cestách až do výše 30 500 DKK.

Tabulka 15 – Sazby nákladů na dopravu podle počtu najetých km (vlastní zpracování na základě dat z KPMG, 2023)

	Sazba na km
0–24 km	0 DKK
25–120 km	2,19 DKK
120 km a více	1,10 DKK

Dále lze odečíst příspěvky na penzijní připojištění nebo některé výdaje na služby pro domácnost (hlídání dětí, úklid atd.) do výše 6 600 DKK na jednotlivce. Odečitatelnou položkou jsou i dary charitativním organizacím, nadacím, institucím do výše 17 700 DKK. (PwC Denmark, 2023)

Příspěvky snižující základ daně

Pro zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné platí odpočet (příspěvek) na zaměstnání ve výši 10,65 % z hrubé mzdy a příjmů z podnikání. Maximální částka pro tento příspěvek je 45 100 DKK. Tento odpočet lze zvýšit v případě rodiče samoživitele o 6,25 % s maximálním příspěvkem 25 300 DKK. (Alvarado, 2023, s. 332)

Dále může pracující poplatník s příjmem vyšším než 208 700 DKK obdržet příspěvek na dani ve výši 4,5 % z hrubé mzdy do maximální částky 2 800 DKK. (OECD, 2023)

Každému jednotlivci je dále přiznán osobní příspěvek ve výši 49 700 DKK (v případě osoby mladší 18 let je příspěvek 38 400 DKK), který lze odečíst ze základu státní a obecní (municipální a církevní) daně. (Tax.dk, 2023)

4.6.2 Sazba daně

Obecně platí, že poplatníci daně z příjmů fyzických osob v Dánsku podléhají státní (národní) dani z příjmů, municipální (obecní) dani, církevní dani a dani z trhu práce. Dohromady nesmí daňová povinnost překročit 52,07 %. Toto pravidlo však nezahrnuje daň z trhu práce, daň z akciových příjmů, daň z hodnoty nemovitosti a církevní daň. (PwC Denmark, 2023)

V případě, že by měla daňová povinnost překročit strop (omezení celkového daňového břemene) 52,07 %, dojde ke snížení státní daně s vyšší sazbou (15 %) o rozdíl mezi výslednou sazbou daně a daňovým stropem. (OECD, 2023)

V případě, že by jeden z manželů přesáhl rozhodující sazbu progresivní daně, je možnost částku přesahující strop až do výše 49 700 DKK v případě, že druhý z manželů tento strop nepřekročil. Velikost takového odpočtu nesmí být také větší, než je rozdíl osobního příjmu druhého z manželů a daňového stropu 588 900 DKK. (KPMG, 2023)

Státní daň

Tabulka 16 – Daňové sazby pro státní daň z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování na základě dat ze Skat.dk, 2024)

	Sazba
Základní sazba	12,09 %
Vyšší sazba	15 %
Hodnota osvobozená od vyšší sazby	588 900 DKK

Municipální daň

Tabulka 17 – Daňové sazby pro municipální daň (vlastní zpracování na základě dat ze Skat.dk, 2024)

	Sazba
Minimální	23,10 %
Maximální	26,30 %
Průměrná	25,018 %

Církevní daň

Tabulka 18 – Daňové sazby pro církevní daň (vlastní zpracování na základě dat ze Skat.dk, 2024)

	Sazba
Minimální	0,40 %
Maximální	1,30 %
Průměrná	0,661 %

Daň v podobě příspěvku na trh práce

Tabulka 19 – Sazba daně v podobě příspěvku na trh práce (vlastní zpracování na základě dat ze Skat.dk, 2024)

Příspěvek na trh práce	Sazba
Hodnota příspěvku	8 %

Daň pro příjmy z akcií

Tabulka 20 – Daňové sazby pro příjmy z akcií (vlastní zpracování na základě dat ze Skat.dk, 2024)

Hodnota příjmů	Sazba
do 61 000 DKK	27 %
nad 61 000 DKK	42 %

Daň z CFC příjmů

Pro speciální druh CFC příjmů platí sazba 22 %. Ke zdanění těchto příjmů dochází v samostatném daňovém základu. Příjmy takovéto povahy se vyskytují spíše u daně z příjmů právnických osob a u příjmů fyzických osob se vyskytují spíše jen ojediněle. (Alvarado, 2023)

4.7 Správa a výběr daně

Zdanitelným obdobím je kalendářní rok. Přiznání k osobní důchodové dani musí být podáno do 1. května, v případě příjmů plynoucích z podnikání do 1. července. Manželé se zdaňují odděleně, ale uplatňují se určité modifikace, pokud manželé dosahují odlišné výše příjmů. Manžel nebo manželka může uplatnit slevu na poplatníka v takovém rozsahu, v jakém nemůže slevu na dani uplatnit druhý z manželů. (Široký, 2018, s. 230)

Všichni občané v Dánsku musí mít NemKonto. Je to běžný bankovní účet používaný pro dánský plat a jakékoli částky, na které má dánský poplatník nárok od veřejných orgánů. Na NemKonto je rovněž vyplácen daňový přeplatek. V rámci tohoto účtu dochází k propočtu

daně během celého roku a poplatník má tak přehled, jaká je jeho daňová povinnost. Vše je zde založeno na společné interakci mezi správcem daně a poplatníkem, kteří mezi sebou vyměňují informace mající vliv na výši daňové povinnosti. (Skat.dk, 2024)

Další povinností dánského rezidenta i nerezidenta je daňová karta. Daňová karta je obecný termín pro kartu osvobození od daně (frikort), primární daňovou kartu (hovedkort) a sekundární daňovou kartu (bikort). Každá s jednotlivých karet ukazuje dánskému poplatníkovi, jakou daň budete muset ze svého příjmu zaplatit. Skutečná sazba daně závisí na tom, kolik si za rok poplatník daně vydělá a kolik odpočtů může získat. (Skat.dk, 2024)

4.8 Sociální pojištění

Dánský systém sociálního zabezpečení je financován především z běžných daňových příjmů a pouze velmi omezenými příspěvky na sociální zabezpečení. Všechny osoby pracující v Dánsku a plně podléhající dani v Dánsku, na které se vztahuje dánské sociální zabezpečení, musí také odvádět příspěvky na sociální pojištění. Zde je stanovena jednotná sazba 1 135,8 DKK pro rok 2023 a 1 188 DKK pro rok 2024. Tato hodnota odpovídá jedné třetině celkového příspěvku na sociální zabezpečení, zbylé dvě třetiny odvádí zaměstnavatel za své zaměstnance. (PwC Denmark, 2023)

4.9 Zdravotní pojištění

S účinností od roku 2019 byla zrušena národní příplatková daň zvaná zdravotní příspěvek. Do té doby se tato daň počítala stejným způsobem jako daň municipální. V roce 2018 činila sazba zdravotního pojištění 1 %. (Alvarado, 2023, s. 335)

5 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Hlavním úkolem teoretické části bylo představení základní daňové teorie a daně z příjmů fyzických osob České republiky a Dánska.

Při zpracování teoretické části byla využita jak česká, tak i zahraniční literatura a zdroje. V rámci daně z příjmů fyzických osob České republiky bylo pracováno s českými zákony a vyhláškami, ale také s literaturou, která s tímto tématem souvisí. V případě dat pro dánskou daň z příjmů fyzických osob bylo čerpáno ze zahraničních zdrojů, zákonů a literatury.

První kapitola obsahuje představení základních daňových pojmů. Další kapitola shrnuje poznatky týkající se daňové optimalizace a její dělení podle toho, jak lze optimalizovat výši daně. Třetí část se zabývá představením daně z příjmů fyzických osob České republiky včetně pojistného na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění, jež jsou pro účely této práce považovány za nedílnou součást daňového systému. Podobně je strukturována i poslední část teoretické sekce, která se věnuje charakteristice daně z příjmů fyzických osob Dánska včetně povinných odvodů na sociální a zdravotní pojištění.

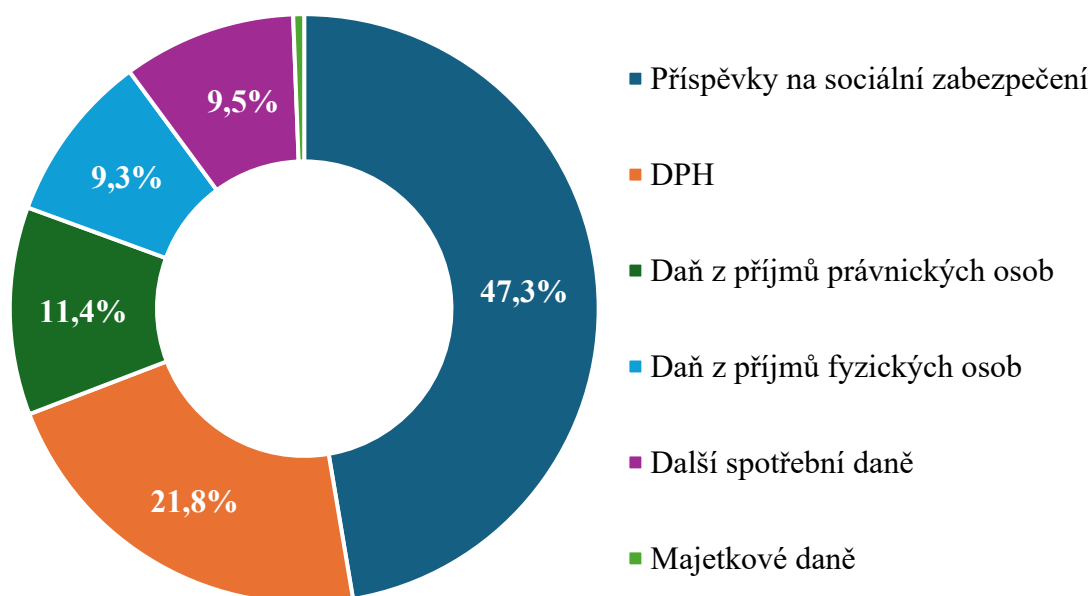
II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 KOMPARACE STRUKTURY DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ ČESKÉ REPUBLIKY A DÁNSKA

Níže prezentované grafy ilustrují rozložení daňových příjmů v České republice a v Dánsku. Získaná data pocházejí z databáze Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a reflektují nejaktuálnější informace dostupné k roku 2021.

V daňovém mixu České republiky představují největší podíl daňových příjmů příspěvky na sociální zabezpečení, které jsou ze své podstaty zahrnuty mezi daňovými příjmy. Pro rok 2021 se jedná o hodnotu 47,3 % celkových daňových výnosů. Na druhém místě je daň z přidané hodnoty ve výši 21,8 %. Třetím největším daňovým příjmem je daň z příjmů právnických osob s 11,4 %, o něco menší je příjem z daně z příjmů fyzických osob tj. 9,3 %. Nejnižšími daňovými příjmy v České republice jsou spotřební a majetkové daně.

Daňový mix České republiky

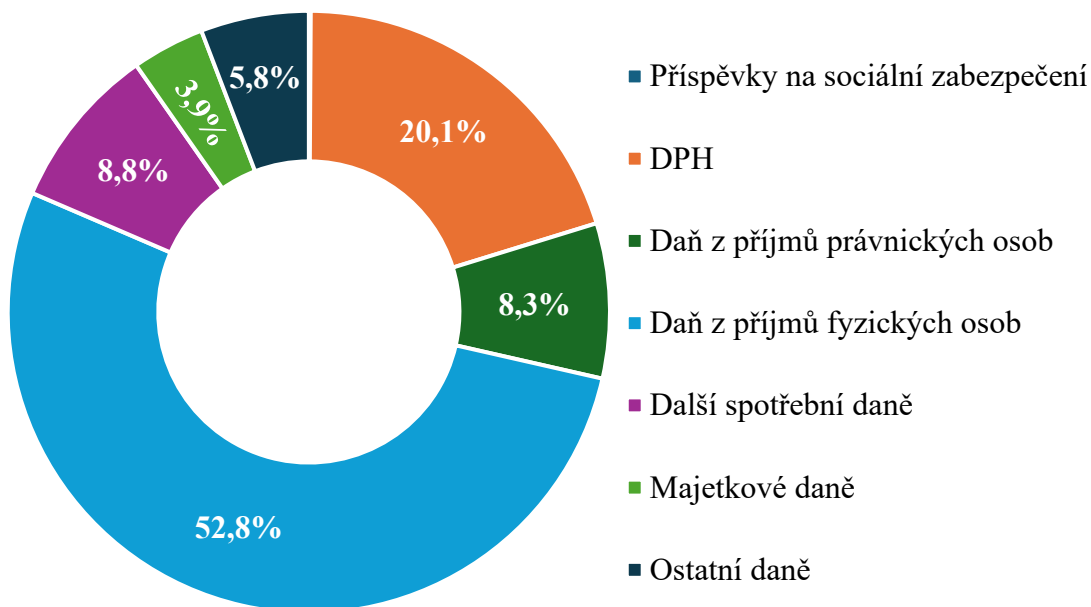

Obrázek 2 – Daňový mix ČR 2021 (vlastní zpracování na základě dat z Revenue Statistics 2023: Tax Revenue Buoyancy in OECD Countries, 2023)

Pro dánský systém je největší položkou daňového mixu daň z příjmů fyzických osob ve výši 52,8 %. Dalšími největšími příjmy jsou stejně jako v České republice příjmy z daně z přidané hodnoty s 21,8 % a daň z příjmů právnických osob ve výši 11,4 %. Mezi příjmy nejnižší se řadí příjem z daní spotřebních, majetkových daní a příspěvku na sociální

zabezpečení, který dosahuje velice nízké hodnoty pouze 0,1 % z hodnoty všech daňových výnosů státu.

Daňový mix Dánska

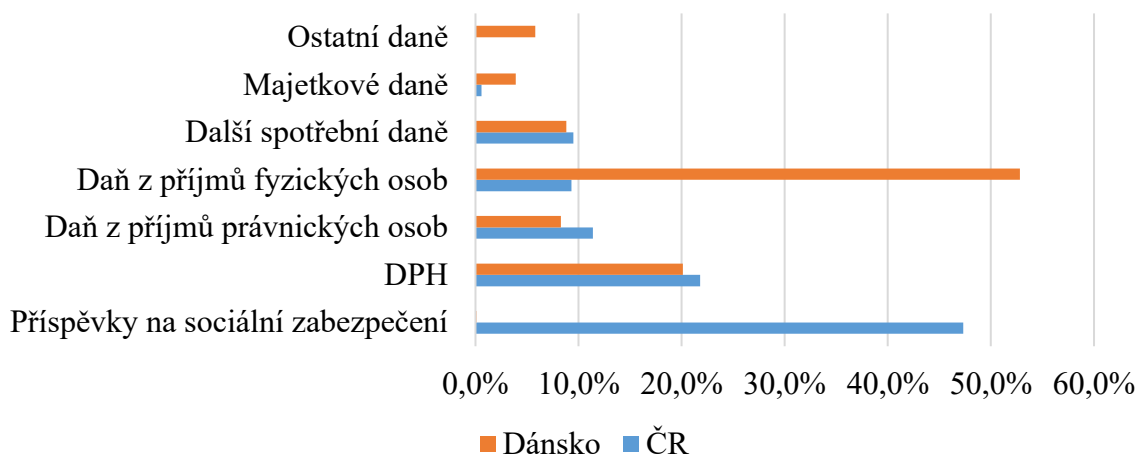
Obrázek 3 - Daňový mix Dánska 2021 (vlastní zpracování na základě dat z Revenue Statistics 2023: Tax Revenue Buoyancy in OECD Countries, 2023)

V tabulce č. 21 lze vidět rozdíly daňových struktur obou zemí a porovnání, jakou důležitost kladou na jednotlivé druhy příjmů nebo naopak, jaké příjmy preferují méně.

Tabulka 21 – Srovnání množství daňových příjmů ČR a Dánska v roce 2021 (vlastní zpracování na základě dat z Revenue Statistics 2023: Tax Revenue Buoyancy in OECD Countries, 2023)

	ČR	Dánsko
Příspěvky na sociální zabezpečení	47,3 %	0,1 %
DPH	21,8 %	20,1 %
Daň z příjmů právnických osob	11,4 %	8,3 %
Daň z příjmů fyzických osob	9,3 %	52,8 %
Další spotřební daně	9,5 %	8,8 %
Majetkové daně	0,6 %	3,9 %
Ostatní daně	0 %	5,8 %

Srovnání množství daňových příjmů ČR a Dánska

Obrázek 4 - Srovnání množství daňových příjmů ČR a Dánska v roce 2021 (vlastní zpracování na základě dat z Revenue Statistics 2023: Tax Revenue Buoyancy in OECD Countries, 2023)

Velmi znatelný je rozdíl v rámci příspěvků na sociální zabezpečení, který zastává v České republice největší položkou daňového mixu, avšak v dánském systému se nachází až na posledním místě. Můžeme tedy vidět, že na něj zde není kladen takový důraz. Druhým velice znatelným rozdílem je výše výnosů na dani z příjmů fyzických osob, která je v Dánsku nejdůležitějším a největším příjmem státního rozpočtu a dosahuje dokonce nadpoloviční hodnoty z celého mixu. Další položky struktury daňových příjmů se nijak markantně neliší. Daň z přidané hodnoty je téměř totožná a dosahuje u obou zemí kolem 20 %. V případě, že bychom sečetli položku příspěvku na sociální zabezpečení a daň z příjmů fyzických osob, jednalo by se o téměř stejné částky a dalo by se říct, že se struktura daňových příjmů těchto zemí nijak výrazně neliší a že oba státy kladou důraz na stejné druhy daňových příjmů.

7 KOMPARACE DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ČESKÉ REPUBLIKY A DÁNSKA

7.1 Druhy daní z příjmů fyzických osob

Tabulka č. 22 zobrazuje, jakými daněmi z příjmů jsou zatíženi poplatníci v České republice a Dánsku. Dánský systém má z tohoto pohledu více rozmanitou strukturu a na první pohled se zdá složitější, jelikož oproti českému systému má vedle státní daně ještě daň municipální a církevní a daň ve formě příspěvku na trh práce, kterou platí všichni pracující poplatníci. Sociální pojištění je v Dánsku vybíráno v rámci příspěvku ATP, který ale nemá takový význam jako sociální pojištění v České republice. Hrazení příspěvku na zdravotní pojištění bylo od roku 2019 v Dánsku zrušeno a veškerá zdravotní péče je hrazena hlavně z daně státní oproti České republice, kde pro tyto účely slouží právě příspěvky na zdravotní pojištění.

Tabulka 22 – Druhy daní z příjmů FO v ČR a Dánsku (vlastní zpracování)

ČR	Dánsko
<p style="text-align: center;">Daň z příjmů Sociální pojištění Zdravotní pojištění</p>	<p style="text-align: center;">Státní daň Municipální daň Církevní daň Příspěvek na trh práce Příspěvek ATP</p>

7.2 Poplatník daně z příjmů fyzických osob

V rámci kritérií, které určují, kdo bude daňový rezident nebo nerezident, se oba státy téměř neliší. V obou zemích je za rezidenta považován ten, kdo má na území daného státu trvalé bydliště, nebo se zde obvykle zdržuje alespoň 183 dní, v Dánsku posuzováno jako 6 měsíců a jedná se tedy o stejnou dobu. Za daňového rezidenta v Dánsku se navíc považuje i osoba zaměstnaná na palubě lodi, která je registrovaná v Dánsku.

Pro určování rozsahu daňové povinnosti zde platí stejná pravidla a to, že každý daňový rezident má neomezenou daňovou povinnost, tudíž zdanění v dané zemi podléhá jeho celosvětový příjem. Stejně tak jako daňový rezident má omezenou daňovou povinnost a dani podléhá jen příjem ze zdrojů v dané zemi.

7.3 Předmět daně

Příjmy, které jsou předmětem daně se nijak zvlášť v obou zemích neliší. Obě země zdaňují příjmy ze zaměstnání (včetně peněžních i nepeněžních zaměstnaneckých benefitů), příjmy z podnikání, příjmy z nájmu, kapitálové příjmy a další příjmy. Hlavním rozdílem je specifická kategorizace příjmů a odlišné způsoby zdanění jednotlivých druhů příjmů. V České republice se používá kategorizace, která rozděluje příjmy podle zdroje získání, zatímco v Dánsku se příjmy dělí podle specifikace.

Hlavním rozdílem těchto systémů je zdanění podpor nebo dávek plynoucích ze strany státu. V České republice nejsou tyto druhy příjmů předmětem daně, avšak v Dánsku se jedná o příjem jako každý jiný a musí být tedy řádně zdaněn. Těmito příjmy jsou podpory v nezaměstnanosti, zdravotní dávky, dávky sociálního zabezpečení, alimony a výživné na děti, podpora na vzdělání, zpětné odpisy, zisk nebo ztráta dobrého jména.

V obou zemích je při určitých okolnostech předmětem daně i vyplacený starobní důchod. V České republice se předmětem zdanění důchod stává až při překročení výše 36násobku minimální mzdy, avšak v Dánsku se z důchodu v jakékoliv výši musí odvést státní, municipální a církevní daň.

Tabulka 23 – Předmět daně z příjmů FO v ČR a Dánsku (vlastní zpracování)

ČR	Dánsko
<p>Příjmy ze závislé činnosti Příjmy ze samostatné činnosti Příjmy z kapitálového majetku Příjmy z nájmu Ostatní příjmy</p>	<p>Osobní příjmy Kapitálové příjmy Příjem z akcií Příjem z CFC pravidel</p>

7.4 Vynětí z předmětu daně a osvobození od daně

V České republice existuje mnoho příjmů, které jsou buďto vyňaty z předmětu daně nebo úplně od daně osvobozeny. V Dánsku bychom se s takovým postupem téměř nesetkali.

Příjmy jako jsou dary, důchody, sociální transfery, některé příjmy z prodeje majetku, výhry atd. jsou v České republice často od daně osvobozeny v případě, že nepřesahují maximální limity pro toto osvobození nebo splňují časový test (prodej nemovitosti). Dánský daňový systém takové osvobození neumožňuje, a tak jsou předmětem daně i takové příjmy jako např. sociální dávky nebo důchod v celé své výši. Nutno ale zmínit, že v Dánsku existuje

velké množství odpočtů a daňově uznatelných nákladů, díky kterým lze absenci vynětí nebo osvobození vykompenzovat.

Jedinou podobností pro obě země je zde osvobození bezúplatných příjmů, které se za určitých podmínek osvobozují od daně v plné výši.

7.5 Základ daně

V České republice se v rámci zjištění základu daně určuje celkem pět dílčích základů daně. Dánský systém je v tomto případě mnohem rozmanitější a komplikovanější, protože zde dochází k výpočtu více druhů daní, a tak je zde i nutné určit základ daně, pro každou jednotlivou daň.

Tabulka 24 – Základy pro daň z příjmů FO v ČR a Dánsku (vlastní zpracování)

Základy pro výpočet daně		
	Daň	Základ daně
Česká republika	Daň z příjmů	Součet dílčích základů daně § 6, § 7, § 8, § 9, § 10
Dánsko	Státní daň	Osobní příjmy + kladné kapitálové příjmy
	Municipální daň	Zdanitelný příjem
	Církevní daň	Zdanitelný příjem
	Daň trhu práce	Hrubá mzda

Základem daně v České republice je součet všech dílčích základů daně § 6 - § 10, do kterých spadají veškeré příjmy. Příjmy podle § 7 – příjmy ze samostatné činnosti a § 9 – příjmy z nájmu jsou v rámci svého dílčího základu daně už i očištěny o příslušné výdaje, případně vykazují daňovou ztrátu. Oproti tomu se v Dánsku stanovuje celkem pět základů daně. Pro státní daň se stanoví základ složený z osobního příjmu a čistých kapitálových příjmů (pouze v kladné hodnotě). Municipální a církevní daň má základ daně v podobě zdanitelného příjmu a daň na trhu práce se vypočte z hrubé mzdy. Příjmy z akcií se v Dánsku daní mimo tento výpočet a přičítají se až finálně k výsledné daňové povinnosti.

Základ daně z příjmů ze zaměstnání

V České republice se v rámci tohoto základu (závislá činnost) považuje za celkový zdanitelný příjem hrubá mzda. V Dánsku je tímto základem myšlený osobní příjem, kde do tohoto příjmu vstupuje hodnota hrubé mzdy, od které je nejdříve odečtena hodnota příspěvku na sociální pojištění a daň na trh práce.

Základ daně z příjmů z podnikání

Příjem z podnikání stejně jako příjem ze zaměstnání spadá v Dánsku do stejného daňového základu. V rámci tohoto příjmu lze odečíst od příjmů daňově uznatelné výdaje. V České republice je možnost určení výdajů rozmanitější a vedle uplatnění skutečných výdajů lze využít možnosti výdajů v podobě procentuálního paušálu vypočítaného z celkové hodnoty těchto příjmů.

V České republice je také možnost generovat daňovou ztrátu z příjmů podle § 7 a § 9 a následně ji využít pro snížení dílčích základů daně § 7 - § 10. V Dánsku nelze generovat daňovou ztrátu takové povahy, jako je tomu v České republice. Zde je pouze možnost využít ztrátu z kapitálových příjmů, a to tím způsobem, že se o tuto ztrátu sníží základ pro výpočet municipální a církevní daně. Do výpočtu základu pro státní daň ztráta nevstupuje, jelikož tato základna pracuje pouze s kapitálovými příjmy, které jsou v kladných hodnotách.

7.6 Výpočet daně

Výpočet daně je v obou zemích značně rozdílný. V tabulce 25 můžeme vidět, že v případě výpočtu v České republice odečteme od získaného základu daně nezdanitelné části základu daně a odečitatelné položky, tím vznikne upravený základ daně. Tento základ je pak vynásoben sazbou daně a vzniká daň před slevami. Tato daň je poté ponížena o slevy na dani a daňové zvýhodnění a vzniká výsledná daňová povinnost nebo daňový bonus.

Dalším rozdílem je i to, že takový výpočet má dva postupy pro různé druhy daní, které se rozcházejí od výpočtu osobního příjmu.

Prvním postupem je výpočet státní daně, kde k osobním příjmům je přičtena kladná hodnota kapitálových příjmů. Následně je odečten základní příspěvek na poplatníka. Výsledná hodnota je vynásobena sazbou státní daně a vzniká výsledná daňová povinnost.

Druhý postup se liší v tom, že v rámci přičítání kapitálových příjmů se může jednat i o příjmy v záporné hodnotě, tudíž uplatňujeme daňovou ztrátu. Následně dochází k odečtení odečitatelných položek a základního příspěvku na poplatníka a vzniká zdanitelný příjem pro municipální a církevní daň, kde následně po vynásobení sazby daně získáváme finální daňovou povinnost.

V Dánsku nelze na rozdíl od České republiky získat daňový bonus, není zde ani možnost snižovat výslednou daň o daňové slevy. Veškerá daňová optimalizace v Dánsku probíhá pouze před určením finálního základu daně, ze kterého vzniká daňová povinnost.

Tabulka 25 – Porovnání výpočtu daně z příjmů FO v ČR a Dánsku (vlastní zpracování)

Česká republika	
Základ daně	
-	
Nezdanitelné části základu daně, odečitatelné položky	
=	
Základ daně po snížení (zaokrouhlený na stovky dolů)	
*	
Sazba daně	
=	
Částka daně před slevami	
-	
Daňové slevy	
=	
Daň po slevách	
-	
Daňové zvýhodnění	
=	
Daň po slevách nebo daňový bonus	
Dánsko	
Hrubý osobní příjem	
- Sociální pojištění	
- Daň na trh práce	
= Osobní příjem	
+	+
Kapitálové příjmy pouze v kladné hodnotě	Kapitálové příjmy v kladné i záporné hodnotě
-	-
Příspěvky na poplatníka	Odečitatelné položky
*	=
Sazba státní daně	Zdanitelný příjem
=	*
	Sazba municipální a církevní daně
	=
Státní daň	Municipální a církevní daň

7.7 Položky snižující základ daně

Daňové systémy obou zemí se v rámci položek snižující základ daně podstatně liší. Dánsko má v tomto případě mnohem širší možnosti, jak snížit základ daně. Veškeré položky, kterými lze snížit základ daně u obou zemí, jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 26 – Porovnání položek snižujících základ daně z příjmů FO v ČR a Dánsku (vlastní zpracování)

ČR	Dánsko
Bezúplatná plnění poskytnutá na veřejně prospěšné účely	Bezúplatná plnění Úroky z úvěru na bytové potřeby Příspěvky penzijního připojištění
Úroky z úvěru na bytové potřeby	Ztráta z kapitálových příjmů
Produkt spoření na stáří a PDP	Odpočet nákladů souvisejících se zaměstnáním do výše 6 700 DKK
Daňová ztráta	Odborové příspěvky do výše 6 000 DKK
Odpočet na podporu výzkumu a vývoje	Odpočet cestovních výdajů na pracovní cesty do výše 30 500 DKK
Odpočet na podporu odborného vzdělávání	Náklady na dopravu na pracoviště Odpočet příspěvku na zaměstnání do výše 45 100 DKK
	Odpočet příspěvku pro pracující do výše 2 800 DKK
	Odpočet osobního příspěvku do výše 49 700 DKK

Při porovnání obou zemí můžeme vidět, že zde existují položky, které jsou společné pro Česko i Dánsko. Těmito položkami jsou bezúplatná plnění, úroky z úvěru, dále je zde podobnost v možnosti uplatnění příspěvků na penzijní spoření a platby v případě odborného vzdělávání. Pro český systém platí dále možnost využití odpočtu z příspěvků spoření na stáří, příspěvku dlouhodobé péče, odpočtů na podporu výzkumu a vývoje a také možnost využití daňové ztráty.

Dánsko je z tohoto pohledu pestřejší a možností, jak si snížit daňový základ je zde podstatně více. Krom položek, které mají obě země společné, má dánský systém navíc odpočty, které by se ze své podstaty daly přirovnat ke slevám na dani uplatňovaným v České republice, avšak tyto odpočty snižují pouze daňový základ pro výpočet daně.

7.8 Sazba daně

Zatímco v České republice dochází ke zdanění příjmů pouze jednou, respektive dvěma daňovými sazbami, v Dánsku je několik daňových sazeb, které se liší buďto podle základu daně, nebo podle povahy zdanitelného příjmu.

Tabulka 27 – Porovnání sazeb daně z příjmů FO v ČR a Dánsku v roce 2024 (vlastní zpracování)

	Daň	Sazba daně
Česká republika	Daň z příjmů	15 % do 36násobku průměrné mzdy tj. 1 582 812 Kč
		23 % nad 36násobek průměrné mzdy tj. 1 582 812 Kč
Dánsko	Státní daň	12,09 %
		15 % pro příjem přesahující 588 900 DKK
	Municipální daň	minimální 23,10 %
		maximální 26,30 %
		průměrná 25,018 %
	Církevní daň	minimální 0,40 %
		maximální 1,30 %
		průměrná 0,661 %
	Daň trhu práce	8 %
	Daň akciových příjmů	27 % do hodnoty příjmů 61 000 DKK
42 % nad hodnotu příjmů 61 000 DKK		
Daň CFC příjmů	22 %	

Při srovnání sazeb obou zemí je jasné, že dánský systém je z tohoto pohledu značně složitější. Velkou podobnost má daň z příjmů Česka s dánskou státní daní, neboť fungují na podobném principu progresu, kdy při překročení určité maximální hranice roste i sazba této daně.

V případě České republiky se sazbou daně z příjmů zdaňují veškeré zdanitelné příjmy, avšak v Dánsku existují příjmy (akciové, CFC), které se zdaní mimo a neovlivňují výpočet ostatních daní.

Dalším rozdílem obou zemí je omezení celkového daňového břemene. V České republice není žádné omezení, které by udávalo, jakou výši sazby nelze pro účely daně překročit. Jelikož má ale dánský systém pro výpočet daně z příjmů vedle státní daně ještě daně municipální a církevní, je zde stanovena maximální procentuální hodnota daně ve výši 52,07 %.

7.9 Slevy na dani

V rámci dánského daňového systému neexistují žádné slevy na dani, které by měly funkci snižování vypočtené daně. Stejně jako je v České republice základní sleva na poplatníka, na kterou má nárok úplně každý, je i v Dánsku položka, která je garantována úplně všem. Jedná se o základní odečitatelnou částku (základní příspěvek na poplatníka). Tento příspěvek oproti české slevě na poplatníka nesnižuje samotnou daň, ale pouze základ pro výpočet daně.

V Dánsku také neexistuje žádný příspěvek nebo nezdanitelná část, která by zvýhodňovala poplatníky s nezaopatřenými dětmi. To je ale vykompenzováno dávkami na nezaopatřené děti, které dosahují větší výše než v České republice.

7.10 Výběr daně z příjmů fyzických osob

Tabulka č. 28 zobrazuje, jak se liší termíny pro podání daňového přiznání a zdaňovací období v souvislosti s daní z příjmů FO u obou zemí.

Tabulka 28 – Porovnání daně z příjmů FO z pohledu výběru daně v ČR a Dánsku (vlastní zpracování)

	ČR	Dánsko
Termín podání daňového přiznání	1. 4. následujícího ZO, 1. 5. následujícího ZO (elektronické podání), 1. 7. následujícího ZO (podává daňový poradce)	1. 5. následujícího ZO, 1. 7. následujícího ZO (pokud má poplatník příjmy z podnikání)
Zdaňovací období	Kalendářní rok	Kalendářní rok

V Dánsku je implementován pokročilý systém zdanění, který využívá předchozího odhadu příjmů a výdajů pro následující období. Daňové úřady pečlivě analyzují ekonomickou situaci jednotlivých poplatníků a na základě těchto informací stanovují předběžnou výši daně pro příští rok. Tento přístup umožňuje flexibilní a přesnější vyhodnocení daňových povinností občanů.

V České republice na začátku nového zdaňovacího období může zaměstnavatel provést zaměstnanci roční zúčtování daně za období předcházející, nebo si může zaměstnanec sám vyplnit daňové přiznání, pokud má dodatečné příjmy nebo nároky na odpočty. Tento systém je více založen na pasivní roli občanů v procesu zdanění a neposkytuje jim takovou míru interaktivity a participace jako dánský model.

V Dánsku musí mít navíc každý občas své NemKonto, což je speciální bankovní účet používaný pro dánský plat a veškeré daňové pohyby mezi státem a poplatníkem. V České republice se pro takovou interakci používá běžný účet poplatníka, který není nijak zvlášť určen.

7.11 Sociální pojištění

V obou zemích funguje systém sociálního pojištění, který zahrnuje povinné platby. Tyto platby jsou stanoveny obdobným pravidlem, kde zaměstnanec přispívá jednou třetinou a zbylou část hradí zaměstnavatel. Nicméně v České republice se jedná o procentní podíl z

hrubé mzdy nebo příjmů z podnikání, zatímco v Dánsku se jedná o fixní částku, stanovenou předem. V Dánsku tuto platbu hradí pouze zaměstnanci a jejich zaměstnavatelé.

7.12 Zdravotní pojištění

System zdravotního pojištění, jaký známe v České republice v Dánsku vůbec neexistuje. V České republice slouží tento příspěvek na úhradu zdravotní péče, zatímco v Dánsku se veškerá zdravotní péče hradí prostřednictvím státní daně a neexistuje zde žádný příspěvek, který by měl povahu přispívání na zdravotní péči.

7.13 Shrnutí výhod a nevýhod

Tabulka č. 29 zobrazuje shrnutí výhod a nevýhod daně z příjmů fyzických osob v závislosti na komparaci mezi Českou republikou a Dánskem.

Tabulka 29 – Shrnutí výhod a nevýhod pro daň z příjmů FO v České republice a Dánsku (vlastní zpracování)

Výhody	
ČR	Dánsko
Osvobozené příjmy Fixní sazby Jednodušší výpočet daňové povinnosti Nižší daňové sazby Daňové slevy Možnost daňového bonusu Zdanění důchodu až od určité částky Rozmanitost uplatňování nákladů pro OSVČ Větší možnosti daňové ztráty	Velké množství odpočtů od základu daně Využití limitu progresu mezi manžely Elektronická komunikace Přehled o daňové povinnosti poplatníka Strop daňové sazby
Nevýhody	
ČR	Dánsko
Vysoké příspěvky sociálního pojištění Není zde žádný horní limit daňové sazby	Neexistence daňových slev Vysoké daňové zatížení poplatníků Téměř žádné osvobozené příjmy Složitější výpočet daňové povinnosti

7.14 Zhodnocení komparace daně z příjmů České republiky a Dánska

Daňové systémy České republiky a Dánska se v mnoha ohledech výrazně liší, což odráží jejich odlišné priority ve financování veřejných výdajů a sociálního zabezpečení.

V České republice jsou hlavním zdrojem příjmů příspěvky na sociální zabezpečení, zatímco v Dánsku dominuje daň z příjmů fyzických osob. Dánský daňový systém má složitější strukturu, zahrnující státní, místní a církevní daně, a příspěvek na trh práce. Na rozdíl od České republiky, v Dánsku neplatí občané příspěvek na zdravotní pojištění.

Oba státy mají podobná kritéria pro určení rezidentství a rozsahu daňové povinnosti, a oba zdaní podobné druhy příjmů, jako jsou příjmy ze zaměstnání, podnikání, nájmu a kapitálové příjmy. Nicméně, v České republice existují určité druhy příjmů osvobozené nebo vyňaté z daně, což není v Dánsku obvyklé.

Při stanovování základu daně a výpočtu finální daňové povinnosti jsou rozdíly mezi oběma zeměmi výrazné. V České republice je postup výpočtu daňové povinnosti značně jednodušší než v Dánsku, kde se používají různé sazby daně z příjmů podle druhu příjmu a základu daně.

Ve srovnání sazeb daně z příjmů fyzických osob je patrný výrazný rozdíl mezi oběma zeměmi. Zatímco v České republice existují pouze dvě sazby daně z příjmů, v Dánsku se používá několik různých sazeb daně z příjmů, včetně státní, municipální, církevní daně a dalších specifických sazeb pro určité typy příjmů.

Dánsko má stanoveno maximální celkové daňové břemeno, zatímco v České republice není stanovena maximální procentuální hodnota daně z příjmů. V Dánsku neexistují slevy na dani, jako je tomu v České republice, kde jsou k dispozici různé slevy na poplatníka a daňová zvýhodnění na děti.

U obou zemí funguje systém sociálního pojištění, avšak s odlišným způsobem financování. V České republice je sociální pojištění založeno na procentuálním podílu z příjmů, zatímco v Dánsku jsou platby stanoveny jako fixní částky. V Dánsku je navíc veškerá zdravotní péče hrazena prostřednictvím státní daně, na rozdíl od České republiky, kde existují úhrady z příjmů ze zdravotního pojištění.

V České republice je termín podání daňového přiznání odlišný podle toho, zda se podává elektronicky nebo prostřednictvím daňového poradce, zatímco v Dánsku existuje pevný termín bez ohledu na způsob podání. Oba státy mají zdaňovací období stanoveno na kalendářní rok.

Dánský systém zdanění využívá předchozí odhad příjmů a výdajů pro následující období, což umožňuje flexibilní a přesnější vyhodnocení daňových povinností občanů. Naopak v České republice se daně odvádějí průběžně každý měsíc ze mzdy a zaměstnavatel je povinen

odvodit částku z hrubé mzdy zaměstnance a předat ji státní pokladně. Tento systém v České republice je méně interaktivní a participativní než dánský model.

V Dánsku musí mít každý občan speciální bankovní účet pro dánský plat a daňové pohyby, zatímco v České republice se pro tyto účely používá běžný účet poplatníka.

8 NÁVRH OPTIMALIZACE ZÁKLADU DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICCE A DÁNSKU POMOCÍ MODELOVÝCH SITUACÍ

V rámci praktické části diplomové práce je sestaveno 5 modelových příkladů sloužících k porovnání zdanění příjmů fyzických osob v České republice a v Dánsku. Příklady vychází z různých životních situací nadefinovaných daňových poplatníků a popisují optimalizaci a výpočet daně z příjmů těchto osob. Pro účely porovnání zdanění průměrné mzdy v České republice a v Dánsku slouží následující příklad:

- **modelový příklad 1** – optimalizace daně z příjmů svobodného bezdětného poplatníka s průměrnou mzdou.

Další 4 modelové příklady popisují poplatníky, kteří mají příjmy ve stejné hodnotě v obou zemích. Důvodem je přesné porovnání možností optimalizace daně a výše celkové odvodové povinnosti při daných částkách hrubého příjmu. Těmito příklady jsou:

- **modelový příklad 2** – optimalizace daně poplatníka s vyššími příjmy,
- **modelový příklad 3** – porovnání optimalizace daně poplatníka žijícího s nezaměstnanou manželkou nebo družkou,
- **modelový příklad 4** – optimalizace daně v případě příjmů ze zaměstnání a nájmu,
- **modelový příklad 5** – optimalizace daně samoživitelky.

Každý modelový příklad je dále doplněn o porovnání daňového (odvodového) zatížení těchto poplatníků v České republice a v Dánsku. Všechny modelové příklady jsou zpracovány na základě aktuální platné legislativy obou zemí a reflektují novinky a změny roku 2024 ve zdaňování fyzických osob. Pro každou zemi je použita její národní měna, tj. Kč a DKK. Pro přepočty těchto měn je použit kurz ČNB 3,391 Kč/DKK platný k 2.4.2024.

8.1 Modelový příklad 1 – Svobodný, bezdětný poplatník s průměrnou mzdou

Pan Larsen je svobodný a bezdětný poplatník žijící v Kodani. Pan Larsen dosahuje ročních příjmů ze zaměstnání ve výši 563 664 DKK (1 911 385 Kč) - očekávaná průměrná hrubá mzda v Dánsku pro rok 2024 (Danmarks statistic, 2024). V rámci jeho zaměstnání bude dlouhodobě vyslán do České republiky, kde se následně dle české legislativy bude považovat

za českého daňového rezidenta. V České republice mu je garantována hrubá mzda v roční výši 527 472 Kč (155 551 DKK) - očekávaná průměrná mzda v ČR pro rok 2024 podle parametrů vyhlášených nařízením vlády 286/2023 Sb. Jedná se o částku 43.967 Kč v měsíční výši.

8.1.1 Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití české legislativy

V rámci optimalizace daňové povinnosti v ČR má pan Larsen nárok pouze na základní slevu na poplatníka ve výši 30 840 Kč. Výpočet daně z příjmů FO popisuje následující tabulka:

Tabulka 30 – Výpočet daně z příjmů FO pro modelový příklad 1 – ČR (vlastní zpracování)

	(částka v Kč)
Základ daně	527 472
Nezdanitelné části ZD, odečitatelné položky	0
Upravený ZD	527 472
ZD po snížení zaokr. na 100 dolů	527 400
Daň 15 %	79 110
Slevy na dani	30 840
Daň po slevách	48 270
Daňové zvýhodnění	0
Konečná daň	48 270

Základ daně byl po zaokrouhlení vynásoben 15 % sazbou daně. Vypočítaná daň byla následně snížena o slevu na poplatníka 30 840 Kč a tím vznikla konečná daň. Jelikož je pan Larsen bezdětný, nelze uplatnit daňové zvýhodnění.

Výpočet pojistného na sociální zabezpečení a na veřejné zdravotní pojištění vycházel z hrubé mzdy. Po sečtení konečné daně a příspěvků na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění vzniká celková odvodová povinnost poplatníka, kdy po odečtu této povinnosti od hrubé mzdy vzniká čistý příjem ve výši 418 015 Kč.

Tabulka 31 – Výpočet odvodové povinnosti poplatníka modelového příkladu 1 – ČR (vlastní zpracování)

	(částka v Kč)
Daň z příjmů	48 270
Pojistné na sociální zabezpečení	37 451
Pojistné na veřejné zdravotní pojištění	23 736
ČISTÝ PŘÍJEM	418 015
Celková odvodová povinnost	109 457

8.1.2 Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití dánské legislativy

V případě optimalizace daně v Dánsku má pan Larsen nárok na snížení základu daně o příspěvek na zaměstnání (45 100 DKK), příspěvek pro pracující poplatníky (2 800 DKK) a příspěvek na poplatníka ve výši 48 000 DKK.

Tabulka 32 - Výpočet základů daně z příjmů FO pro modelový příklad 1 – Dánsko (vlastní zpracování)

	(částka v DKK)
Hrubý osobní příjem	563 664
Daň na trh práce 8 %	45 093
Příspěvek na sociální zabezpečení	1 188
Osobní příjem	517 383
Odečitatelné položky	47 900
Zdanitelný příjem	469 483

Nejdříve je nutné vymezit si osobní a zdanitelný příjem pro výpočet jednotlivých daní. Od hrubého osobního příjmu se odečte příspěvek na sociální zabezpečení a daň trhu práce, která je vypočítána z hrubého osobního příjmu ve výši 8 %. Následně vzniká osobní příjem, který slouží pro výpočet státní daně. Zdanitelný příjem se získá snížením osobního příjmu o všechny odečitatelné položky, kterými jsou v tomto případě příspěvek na zaměstnání 45 100 DKK a příspěvek 2 800 DKK pro pracujícího poplatníka.

Tabulka 33 - Výpočet daně z příjmů FO modelového příkladu 1 – Dánsko (vlastní zpracování)

	(částka v DKK)
Osobní příjem	517 383
Příspěvek na poplatníka	49 700
Základ pro státní daň s nižší sazbou	467 683
Státní daň 12,09 %	56 543
Základ pro státní daň s vyšší sazbou	0
Státní daň 15 %	0
Zdanitelný příjem	469 483
Příspěvek na poplatníka	49 700
Základ pro municipální a církevní daň	419 783
Municipální a církevní daň (24,5 %)	102 847

Pro výpočet státní daně byl osobní příjem snížen o příspěvek na poplatníka, tím vznikl základ pro státní daň, který byl následně vynásoben sazbou 12,09 %. Výsledek výpočtu byla hodnota státní daně. Stejný postup proběhl u daně municipální a církevní, kde došlo k vynásobení upraveného zdanitelného příjmu sazbou 24,5 % (sazba pro Kodaň) pro získání

této daňové povinnosti. Po sečtení celkové odvodové povinnosti a odečtu této povinnosti od hrubého příjmu vznikl čistý příjem ve výši 357 993 DKK.

Tabulka 34 - Výpočet odvodové povinnosti a čistého příjmu poplatníka modelového příkladu 1 – Dánsko (vlastní zpracování)

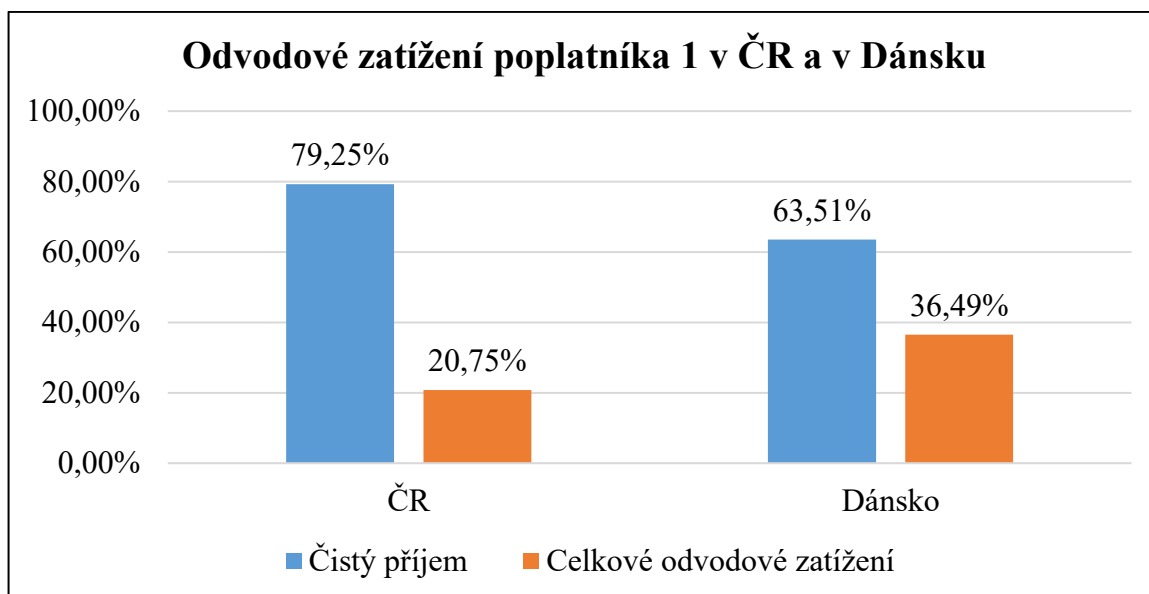
	(částka v DKK)
Státní daň 12,09 %	56 543
Státní daň 15 %	0
Municipální a církevní daň (24,5 %)	102 847
Příspěvek na sociální zabezpečení	1 188
Daň na trh práce 8 %	45 093
Celková odvodová povinnost	205 671
ČISTÝ PŘÍJEM	357 993

8.1.3 Odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 1 v ČR a Dánsku

Při porovnání zdanění stanovených průměrných mezd mezi Českou republikou a Dánskem lze vidět, že v Dánsku dochází k většímu zdanění tohoto příjmu. V ČR pan Larsen obdržel 79,25 % ze své hrubé mzdy, kdežto v Dánsku je tato částka podstatně nižší a to pouze 63,51 %. Porovnání zdanění mezi oběma státy graficky znázorňuje obrázek 5.

Tabulka 35 – Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 1 v ČR a v Dánsku (vlastní zpracování)

	ČR	Dánsko
Hrubý příjem	100 %	100 %
Čistý příjem	79,25 %	63,51 %
Celkové odvodové zatížení	20,75 %	36,49 %

Obrázek 5 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 1 v ČR a v Dánsku (vlastní zpracování)

8.2 Modelový příklad 2 – Poplatník s vyššími příjmy

Paní Vyslaná je IT manažerka pracující pro společnost ABC v české provozovně. V rámci svého zaměstnání bude přemístěna na dánskou provozovnu do města Lund. Paní Vyslaná dosahuje ročního příjmu 2 373 700 Kč (700 000 DKK). V Dánsku jí bude garantována mzda ve stejné výši. Do zaměstnání bude dojíždět vlakem z města Hedensted, které je od Lundu vzdáleno 19 km. Zároveň jí nebude zaměstnavatelem poskytnuto služební vozidlo.

8.2.1 Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití české legislativy

V rámci optimalizace daňové povinnosti v ČR má paní Vyslaná nárok pouze na základní slevu na poplatníka ve výši 30 840 Kč.

Tabulka 36 - Výpočet daně z příjmů FO pro modelový příklad 2 – ČR (vlastní zpracování)

	(částka v Kč)
Základ daně	2 373 700
Nezdanitelné části ZD, odečitatelné položky	0
Upravený ZD	2 373 700
ZD po snížení zaokr. na 100 dolů	2 373 700
Daň 15 %	237 422
Daň 23 %	181 904
Slevy na dani	30 840
Daň po slevách	388 486
Daňové zvýhodnění	0
Konečná daň	388 486

Jelikož základ daně přesahuje minimální vyměřovací základ pro progresivní sazbu daně, byl příjem 1 582 812 Kč zdaněn sazbou 15 % a příjem přesahující tuto hodnotu zdaněn sazbou 23 %. Vypočtená daň byla následně snížena o slevu na poplatníka 30 840 Kč a tím vznikla konečná daň. Jelikož je paní Vyslaná bezdětná, nelze uplatnit daňové zvýhodnění.

Tabulka 37 - Výpočet odvodové povinnosti poplatníka modelového příkladu 2 – ČR
(vlastní zpracování)

	(částka v Kč)
Daň z příjmů	388 486
Pojistné na sociální zabezpečení	149 840
Pojistné na veřejné zdravotní pojištění	106 817
ČISTÝ PŘÍJEM	1 728 558
Celková odvodová povinnost	645 142

Výpočet pojistného na sociální zabezpečení a na veřejné zdravotní pojištění vycházel z hrubé mzdy. Jelikož hrubá mzda paní Vyslané přesahuje hodnotu 48násobku průměrné mzdy, dochází ke zdanění v rámci pojistného na sociálního zabezpečení pouze z částky v této výši a příjem nad hodnotu 48násobku průměrné mzdy nemá na toto pojistné vliv. Po sečtení konečné daně a příspěvků na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění vznikla celková odvodová povinnost poplatníka, kdy je po odečtu této povinnosti od hrubé mzdy výsledkem čistý příjem ve výši 1 728 558 Kč.

8.2.2 Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití dánské legislativy

V případě optimalizace daně v Dánsku má paní Vyslaná nárok na snížení základu daně o příspěvek na zaměstnání (45 100 DKK), příspěvek pro pracující poplatníky (2 800 DKK) a příspěvek na poplatníka ve výši 49 700 DKK. Dále má možnost využít snížení základu daně o náklady na dopravu na pracoviště, jelikož denně dojíždí do zaměstnání 38 km. Takovými náklady na dopravu pro snížení základu daně bude částka 21 138 DKK při odpracování 254 dnů v roce 2024.

Tabulka 38 - Výpočet základů daně z příjmů FO pro modelový příklad 2 – Dánsko
(vlastní zpracování)

	(částka v DKK)
Hrubý osobní příjem	700 000
Daň na trh práce 8 %	56 000
Příspěvek na sociální zabezpečení	1 188
Osobní příjem	642 812
Odečitatelné položky	69 038
Zdanitelný příjem	573 774

Pro výpočet je nejdříve nutné vymezit osobní a zdanitelný příjem pro výpočet jednotlivých daní. Od hrubého osobního příjmu se odečte příspěvek na sociální zabezpečení a daň trhu práce (56 000 DKK), která je vypočítána jako hodnota 8 % z hrubého osobního příjmu. Tím vzniká osobní příjem, který slouží pro výpočet státní daně. Zdanitelný příjem se získá snížením osobního příjmu o všechny odečitatelné položky, kterými jsou v tomto případě příspěvek na zaměstnání (45 100 DKK), příspěvek 2 800 DKK pro pracující poplatníky a náklady na dopravu na pracoviště v hodnotě 21 138 DKK.

Tabulka 39 - Výpočet daně z příjmů FO modelového příkladu 2 – Dánsko (vlastní zpracování)

	(částka v DKK)
Osobní příjem	642 812
Příspěvek na poplatníka	49 700
Základ pro státní daň s nižší sazbou	593 112
Státní daň 12,09 %	71 707
Základ pro státní daň s vyšší sazbou	53 912
Státní daň 15 % (13,48 %)	7 267
Zdanitelný příjem	573 774
Příspěvek na poplatníka	49 700
Základ pro municipální a církevní daň	524 074
Municipální a církevní daň (26,5 %)	138 880

Tabulka 40 - Výpočet odvodové povinnosti a čistého příjmu poplatníka modelového příkladu 2 – Dánsko (vlastní zpracování)

	(částka v DKK)
Státní daň 12,09 %	71 707
Státní daň 15 % (13,48 %)	7 267
Municipální a církevní daň (24,5 %)	138 880
Příspěvek na sociální zabezpečení	1 188
Daň na trh práce 8 %	56 000
Celková odvodová povinnost	275 042
ČISTÝ PŘÍJEM	424 958

Pro výpočet státní daně byl základ pro tento výpočet snížen o příspěvek na poplatníka a výsledná hodnota byla vynásobena sazbou 12,09 %. Jelikož paní Vyslaná dosahuje osobních příjmů vyšších, než je hodnota pro osvobození vyšší sazby daně, byla hodnota tohoto příjmu přesahující částku 588 900 DKK zdaněna sazbou 15 %. Jelikož nesmí dojít k překročení maximálního daňového břemene 52,07 %, byla tato sazba snížena na 13,48 % a pomocí této sazby poté vypočítána daň. U daně municipální a církevní došlo k vynásobení upraveného

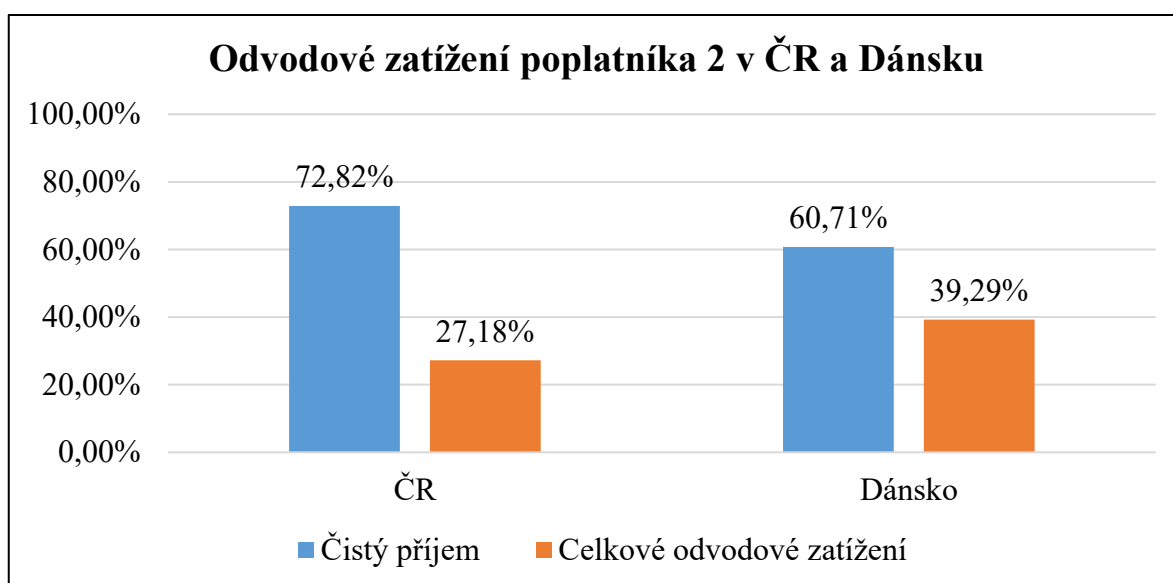
základu daně sazbou 26,5 % (sazba pro Hedensted). Po sečtení všech odvodových povinností a odečtu této povinnosti od hrubého příjmu vznikl čistý příjem ve výši 424 958 DKK.

8.2.3 Odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 2 v ČR a Dánsku

Při porovnání zdanění poplatníka s příjmy přesahující minimální vyměřovací základ pro progresivní sazbu daně, lze mezi ČR a Dánskem vidět, že v Dánsku dochází k většímu zdanění tohoto příjmu. V ČR paní Vyslaná obdržela 72,82 % ze své hrubé mzdy, kdežto v Dánsku je tato částka nižší a to pouze 60,71 %.

Tabulka 41 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 2 v ČR a v Dánsku (vlastní zpracování)

	ČR	Dánsko
Hrubý příjem	100 %	100 %
Čistý příjem	72,82 %	60,71 %
Celkové odvodové zatížení	27,18 %	39,29 %

Obrázek 6 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 2 v ČR a v Dánsku (vlastní zpracování)

8.3 Modelový příklad 3 – Poplatník s dětmi s nepracující manželkou/ družkou

Pan Peterson je ženatý poplatník a má dvě děti ve věku 2 a 10 let. O tyto děti se stará jeho nezaměstnaná manželka. Společně celá rodina žije ve městě Ringsted, kde pan Peterson také pracuje. Pan Peterson dosahuje hrubého ročního příjmu 500 000 DKK (1 695 500 Kč). V rámci pracovní relokace bude přemístěn na dlouhodobé vyslání do České republiky, kde

mu bude garantována roční mzda ve stejné výši jako v Dánsku. S panem Petersonem se přesune do České republiky i jeho rodina.

8.3.1 Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití české legislativy

Pan Peterson má v České republice nárok na základní slevu na poplatníka (30 840 Kč). Jelikož jeho manželka nedosahuje zdanitelných příjmů a pečuje o dítě do 3 let věku, má také nárok na slevu na manželku ve výši 24 840 Kč. Díky tomu, že má dvě nezaopatřené děti, je zde možnost využití daňového zvýhodnění na první dítě (15 204 Kč) a na druhé dítě (22 320 Kč), pod podmínkou, že toto zvýhodnění nevyužívá jeho žena, což v tomto případě tak není.

Tabulka 42 - Výpočet daně z příjmů FO pro modelový příklad 3 – ČR (vlastní zpracování)

	(částka v Kč)
Základ daně	1 695 500
Nezdanitelné části ZD, odečitatelné položky	0
Upravený ZD	1 695 500
ZD po snížení zaokr. na 100 dolů	1 695 500
Daň 15 %	237 422
Daň 23 %	25 918
Slevy na dani	55 680
Daň po slevách	207 660
Daňové zvýhodnění	37 524
Konečná daň	170 136

Jelikož základ daně přesahuje minimální vyměřovací základ pro progresivní sazbu daně, byl příjem 1 582 812 Kč zdaněn sazbou 15 % a příjem přesahující tuto hodnotu zdaněn sazbou 23 %. Vypočtená daň byla následně snížena o slevu na poplatníka 30 840 Kč a slevu na manželku 24 840 Kč. Tím vznikla daň po slevách, která byla snížena o daňové zvýhodnění. Konečná daň pana Petersona byla vypočítána na 170 136 Kč.

Tabulka 43 - Výpočet odvodové povinnosti poplatníka modelového příkladu 3 – ČR (vlastní zpracování)

	(částka v Kč)
Daň z příjmů	170 136
Pojistné na sociální zabezpečení	120 381
Pojistné na veřejné zdravotní pojištění	76 298
ČISTÝ PŘÍJEM	1 328 686
Celková odvodová povinnost	366 814

Výpočet pojistného na sociálního zabezpečení a veřejné zdravotního pojištění vycházel z hrubé mzdy. Po sečtení konečné daně a příspěvků na sociální zabezpečení a zdravotní

pojištění vznikla celková odvodová povinnost poplatníka 366 814 Kč, kdy je po odečtu této povinnosti od hrubé mzdy výsledkem čistý příjem ve výši 1 328 686 Kč.

Výpočet daně z příjmů fyzických osob v případě nesezdaného páru

Pokud by pan Peterson neuzavřel manželství a žil pouze s partnerkou, se kterou by měl dvě děti, odpadala by zde možnost využití slevy na manželku. Možnost využití daňového zvýhodnění na děti by se nezměnila v případě dodržení stejných podmínek. Výsledná daň by v tomto případě byla vyšší o 24 840 Kč, což je přesně hodnota slevy na manželku, na kterou by pan Peterson už neměl nárok.

Tabulka 44 - Výpočet daně z příjmů FO pro modelový příklad 3 (nesezdaný pár) – ČR
(vlastní zpracování)

	(částka v Kč)
Základ daně	1 695 500
Nezdanitelné části ZD, odečitatelné položky	0
Upravený ZD	1 695 500
ZD po snížení zaokr. na 100 dolů	1 695 500
Daň 15 %	237 422
Daň 23 %	25 918
Slevy na dani	30 840
Daň po slevách	232 500
Daňové zvýhodnění	37 524
Konečná daň	194 976

Celková daňová povinnost pana Petersona by vycházela na 391 654 Kč a dosahoval by čistého příjmu ve výši 1 303 846 Kč.

Tabulka 45 - Výpočet odvodové povinnosti poplatníka modelového příkladu 3 (nesezdaný pár) – ČR (vlastní zpracování)

	(částka v Kč)
Daň z příjmů	194 976
Pojistné na sociální zabezpečení	120 381
Pojistné na veřejné zdravotní pojištění	76 298
ČISTÝ PŘÍJEM	1 303 846
Celková odvodová povinnost	391 654

8.3.2 Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití dánské legislativy

V případě optimalizace daně v Dánsku má pan Peterson nárok na snížení základu daně o příspěvek na zaměstnání (45 100 DKK), příspěvek pro pracující poplatníky (2 800 DKK) a příspěvek na poplatníka ve výši 49 700 DKK. Jelikož jeho žena nedosahuje zdanitelných příjmů a tím pádem nevyužívá ani možné odpočty od základu daně, může pan Peterson

využit manželčin příspěvek na poplatníka ke snížení základu daně ve svém daňovém přiznání. Celková sleva na poplatníka pana Petersona bude 99 400 DKK.

Tabulka 46 - Výpočet základů daně z příjmů FO pro modelový příklad 3 – Dánsko (vlastní zpracování)

	(částka v DKK)
Hrubý osobní příjem	500 000
Daň na trh práce 8 %	40 000
Příspěvek na sociální zabezpečení	1 188
Osobní příjem	458 812
Odečitatelné položky	47 900
Zdanitelný příjem	410 912

Nejdříve je nutné vymezit si osobní a zdanitelný příjem pro výpočet jednotlivých daní. Od hrubého osobního příjmu se odečte příspěvek na sociální zabezpečení a daň trhu práce (40 000 DKK), která činí 8 % z hrubého osobního příjmu. Následně vzniká osobní příjem, který slouží pro výpočet státní daně. Zdanitelný příjem se získá snížením osobního příjmu o všechny odečitatelné položky, kterými jsou v tomto případě příspěvek na zaměstnání (45 100 DKK) a příspěvek na pracujícího poplatníka (2 800 DKK).

Tabulka 47 - Výpočet daně z příjmů FO modelového příkladu 3 – Dánsko (vlastní zpracování)

	(částka v DKK)
Osobní příjem	458 812
Příspěvek na poplatníka	99 400
Základ pro státní daň s nižší sazbou	359 412
Státní daň 12,09 %	43 453
Základ pro státní daň s vyšší sazbou	0
Státní daň 15 %	0
Zdanitelný příjem	410 912
Příspěvek na poplatníka	99 400
Základ pro municipální a církevní daň	311 512
Municipální a církevní daň (26,73 %)	83 267

Pro výpočet státní daně byl osobní příjem snížen o příspěvek na poplatníka obou manželů a výsledná hodnota byla vynásobena sazbou 12,09 %. Tím byla vypočtena konečná hodnota pro tuto daň. Stejný postup proběhl u daně municipální a církevní, kde došlo k vynásobení upraveného základu daně sazbou 26,73 % (sazba pro Ringsted). Po sečtení všech odvodových povinností ve výši 167 908 DKK a odečtu této povinnosti od hrubého příjmu vznikl čistý příjem ve výši 332 092 DKK.

Tabulka 48 - Výpočet odvodové povinnosti a čistého příjmu poplatníka modelového příkladu 3 – Dánsko (vlastní zpracování)

	(částka v DKK)
Státní daň 12,09 %	43 453
Státní daň 15 %	0
Municipální a církevní daň (24,5 %)	83 267
Příspěvek na sociální zabezpečení	1 188
Daň na trh práce 8 %	40 000
Celková odvodová povinnost	167 908
ČISTÝ PŘÍJEM	332 092

Výpočet daně z příjmů fyzických osob v případě nesezdaného páru

Pokud by pan Peterson žil pouze s partnerkou, která by nedosahovala zdanitelných příjmů, nebyla by zde možnost převést nevyužitou slevu na poplatníka od partnerky na pana Petersona. Využití této možnosti je pouze pro osoby, které uzavřely sňatek. Absence této slevy by se projevila na zvýšení státní, municipální a církevní daně. Státní daň by vzrostla o 6 009 DKK a municipální s církevní daní o 13 285 DKK. Celkově by panu Petersonovi poklesl čistý příjem o 19 294 DKK na 312 830 DKK.

Tabulka 49 - Výpočet daně z příjmů FO modelového příkladu 3 (nesezdaný pár) – Dánsko (vlastní zpracování)

	(částka v DKK)
Osobní příjem	458 812
Příspěvek na poplatníka	49 700
Základ pro státní daň s nižší sazbou	409 112
Státní daň 12,09 %	49 462
Základ pro státní daň s vyšší sazbou	0
Státní daň 15 %	0
Zdanitelný příjem	410 912
Příspěvek na poplatníka	49 700
Základ pro municipální a církevní daň	361 212
Municipální a církevní daň (26,73 %)	96 552

Celkově by výsledná odvodová povinnost pana Petersona vzrostla o 19 294 DKK z původních 167 908 DKK na 187 202 DKK.

Tabulka 50 - Výpočet odvodové povinnosti a čistého příjmu poplatníka modelového příkladu 3 (nesezdaný pár) – Dánsko (vlastní zpracování)

	(částka v DKK)
Státní daň 12,09 %	49 462
Státní daň 15 %	0
Municipální a církevní daň (24,5 %)	96 552
Příspěvek na sociální zabezpečení	1 188
Daň na trh práce 8 %	40 000
Celková odvodová povinnost	187 202
ČISTÝ PŘÍJEM	312 798

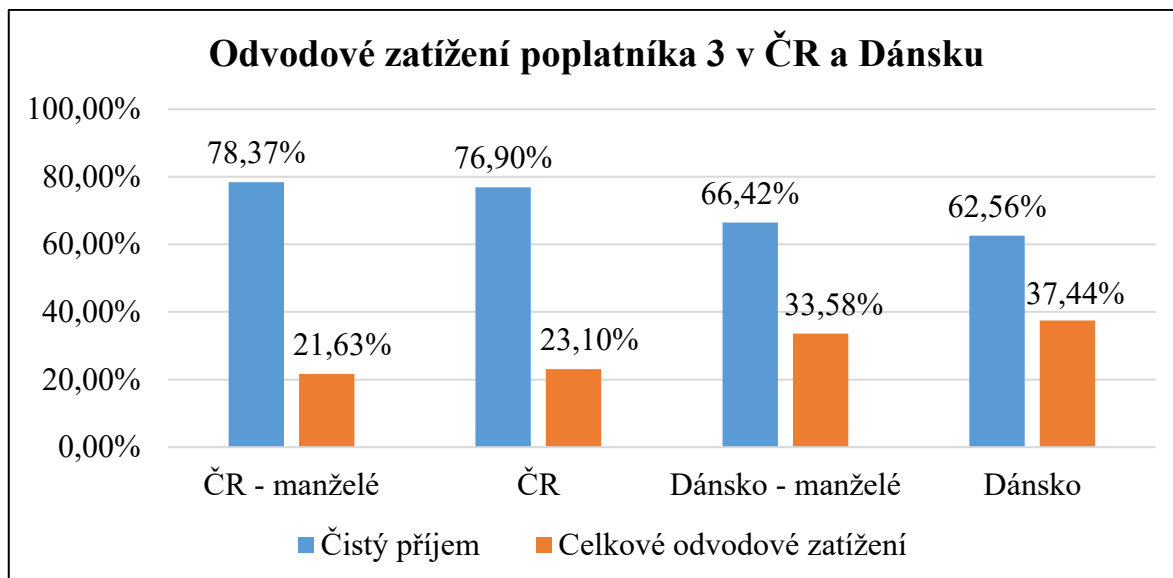
8.3.3 Odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 3 v ČR a Dánsku

Při porovnání zdanění příjmu modelového příkladu 3 mezi ČR a Dánskem lze vidět, že v Dánsku dochází k většímu zdanění tohoto příjmu. V ČR pan Peterson obdržel 78,37 % ze své hrubé mzdy, kdežto v Dánsku je tato částka podstatně nižší a to pouze 66,42 %.

Pokud by pan Peterson nebyl ženatý, projevila by se tato změna ve velikosti zdanění více v případě Dánska, kdy by jeho čistý příjem klesl o 3,86 %, kdežto v České republice pouze o 1,47 %.

Tabulka 51 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 3 v ČR a v Dánsku (vlastní zpracování)

	ČR – manželé	ČR	Dánsko – manželé	Dánsko
Hrubý příjem	100 %	100 %	100 %	100 %
Čistý příjem	78,37 %	76,90 %	66,42 %	62,56 %
Celkové odvodové zatížení	21,63 %	23,10 %	33,58 %	37,44 %

Obrázek 7 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 3 v ČR a v Dánsku (vlastní zpracování)

8.4 Modelový příklad 4 – Ženatý poplatník s dětmi mající příjmy ze zaměstnání a nájmu

Pan Aagaard je ženatý poplatník. Společně s manželkou žije ve městě Bornholm, kde oba manželé pracují. Pan Aagaard dosahuje ročních příjmů ze zaměstnání 300 000 DKK (1 017 300 Kč) a příjmů z nájmu nebytových prostor 17 694 DKK (60 000 Kč), u kterého mu v souvislosti s nájmem nevznikají žádné náklady. Zároveň splácí hypoteční úvěr s celkovými ročními úroky 13 270 DKK (45 000 Kč). Vzhledem k tomu, že firma, ve které pan Aagaard pracuje, zahajuje provoz v České republice, bude tam pan Aagaard vyslán na dobu 3 let pro zaučení tamních pracovníků. V České republice mu bude garantována stejná výše mzdy jako v Dánsku. Jeho manželka zůstane v Dánsku.

8.4.1 Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití české legislativy

Pan Aagaard bude kromě příjmů ze zaměstnání muset zdanit i příjem z nájmu 45 000 Kč. Jelikož mu nevznikly žádné náklady vztahující se na tento příjem, uplatní pro optimalizaci daně paušální náklady 30 % ve výši 18 000 Kč. Jeho dílčí základ daně § 9 bude po odečtu těchto nákladů 42 000 Kč. V České republice bude mít nárok na odpočet uhrazených úroků z hypotéky ve výši 45 000 Kč a v rámci daňových slev nárok na základní slevu na poplatníka (30 840 Kč).

Tabulka 52 - Výpočet daně z příjmů FO pro modelový příklad 4 – ČR (vlastní zpracování)

	(částka v Kč)
Základ daně	1 059 300
Nezdanitelné části ZD, odečitatelné položky	45 000
Upravený ZD	1 014 300
ZD po snížení zaokr. na 100 dolů	1 014 300
Daň 15 %	152 145
Daň 23 %	0
Slevy na dani	30 840
Daň po slevách	121 305
Daňové zvýhodnění	0
Konečná daň	121 305

Ze základu daně byla odečtena hodnota uhrazených úroků hypotečního úvěru a výsledek byl zaokrouhlen na 1 014 300 Kč. Tento upravený základ daně byl vynásoben sazbou 15 % a ze získané hodnoty byla odečtena sleva na poplatníka. Tím vznikla konečná daň 121 305 Kč. Jelikož je pan Aagaard bezdětný, nemůže si uplatnit žádné daňové zvýhodnění.

Výpočet pojistného na sociální zabezpečení a veřejné zdravotního pojištění vycházel z hrubé mzdy. Po sečtení konečné daně a příspěvků na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění vznikla celková odvodová povinnost poplatníka 221 312 Kč. Čistý příjem pana Aagaarda činí 837 988 Kč.

Tabulka 53 - Výpočet odvodové povinnosti poplatníka modelového příkladu 4 – ČR (vlastní zpracování)

	(částka v Kč)
Daň z příjmů	121 305
Pojistné na sociální zabezpečení	72 228
Pojistné na veřejné zdravotní pojištění	45 779
ČISTÝ PŘÍJEM	837 988
Celková odvodová povinnost	221 312

8.4.2 Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití dánské legislativy

V případě optimalizace daně v Dánsku má pan Aagaard nárok na snížení základu daně o příspěvek na zaměstnání (45 100 DKK), příspěvek pro pracující poplatníky (2 800 DKK) a příspěvek na poplatníka ve výši 49 700 DKK. Dále má možnost využít snížení základu daně o uhrazené úroky z hypotečního úvěru v hodnotě 13 270 DKK.

Tabulka 54 - Výpočet základů daně z příjmů FO pro modelový příklad 4 – Dánsko
(vlastní zpracování)

	(částka v DKK)
Hrubý osobní příjem	300 000
Daň na trh práce 8 %	24 000
Příspěvek na sociální zabezpečení	1 188
Osobní příjem	274 812
Odečitatelné položky	61 170
Zdanitelný příjem	213 642

Nejdříve je nutné vymezit si osobní a zdanitelný příjem pro výpočet jednotlivých daní. Z hrubého osobního příjmu byl odečten příspěvek na sociální zabezpečení a daň trhu práce ve výši 24 000 DKK, vypočítaná z hrubého osobního příjmu. Následně vznikl osobní příjem, který sloužil pro výpočet státní daně. Zdanitelný příjem byl získán snížením osobního příjmu o všechny odečitatelné položky, kterými jsou v tomto případě příspěvek na zaměstnání (45 100 DKK), příspěvek na pracujícího poplatníka ve výši 2 800 DKK a hodnota hypotečních úroků (13 270 DKK).

Tabulka 55 - Výpočet daně z příjmů FO modelového příkladu 4 – Dánsko (vlastní zpracování)

	(částka v DKK)
Osobní příjem	274 812
Příspěvek na poplatníka	49 700
Základ pro státní daň s nižší sazbou	225 112
Státní daň 12,09 %	27 216
Základ pro státní daň s vyšší sazbou	0
Státní daň 15 %	0
Zdanitelný příjem	213 642
Příspěvek na poplatníka	49 700
Základ pro municipální a církevní daň	163 942
Municipální a církevní daň (27,13 %)	44 477

Pro výpočet státní daně byl osobní příjem snížen o příspěvek na poplatníka a výsledná hodnota byla vynásobena sazbou 12,09 %. Výsledkem byla celková státní daň. U daně municipální a církevní došlo k vynásobení upraveného základu daně sazbou 27,13 % (sazba pro Bornholm). Po sečtení všech odvodových povinností ve výši 96 882 DKK a odečtu této povinnosti od hrubého příjmu vznikl čistý příjem ve výši 203 118 DKK.

Tabulka 56 - Výpočet odvodové povinnosti a čistého příjmu poplatníka modelového příkladu 4 – Dánsko (vlastní zpracování)

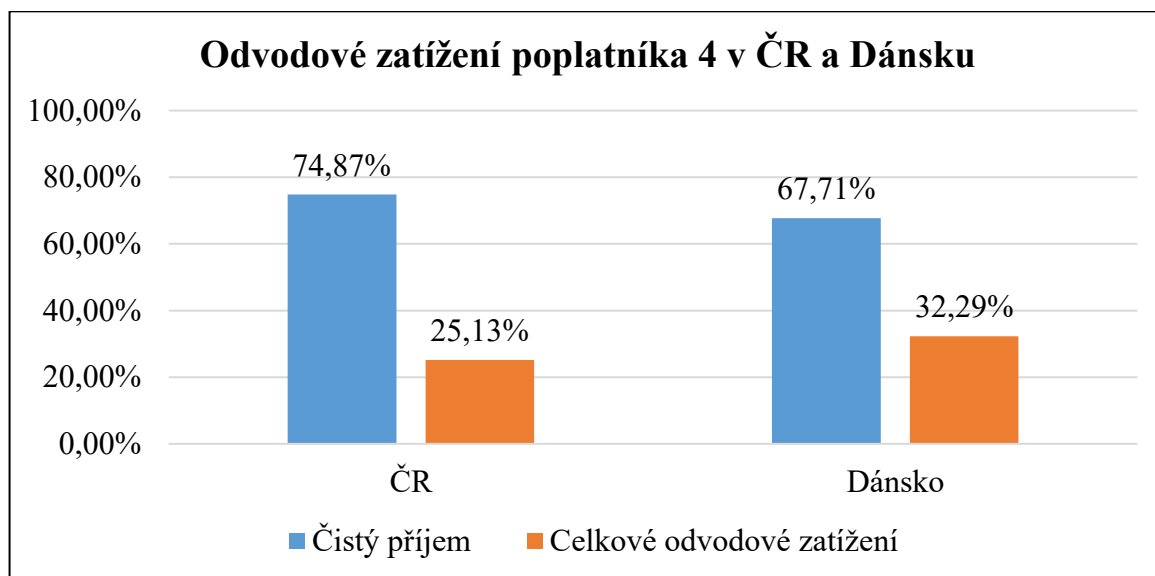
	(částka v DKK)
Státní daň 12,09 %	27 216
Státní daň 15 %	0
Municipální a církevní daň (24,5 %)	44 477
Příspěvek na sociální zabezpečení	1 188
Daň na trh práce 8 %	24 000
Celková odvodová povinnost	96 882
ČISTÝ PŘÍJEM	203 118

8.4.3 Odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 4 v ČR a Dánsku

Při porovnání zdanění příjmu modelového příkladu 4 mezi ČR a Dánskem lze vidět, že v Dánsku dochází, stejně jako u předchozích příkladů, k většímu zdanění tohoto příjmu. V ČR pan Aagaard obdržel 74,87 % ze své hrubé mzdy, kdežto v Dánsku je tato částka nižší téměř o 8 %, a to pouze 67,71 %.

Tabulka 57 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 4 v ČR a v Dánsku (vlastní zpracování)

	ČR	Dánsko
Hrubý příjem	100 %	100 %
Čistý příjem	74,87 %	67,71 %
Celkové odvodové zatížení	25,13 %	32,29 %

Obrázek 8 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 4 v ČR a v Dánsku (vlastní zpracování)

8.5 Modelový příklad 5 – Samoživitelka s jedním dítětem mající příjmy ze zaměstnání

Paní Nezávislá je rozvedená a má jedno dítě ve věku 8 let. Dítě má v plné péči. Od svého bývalého manžela dostává alimony v roční výši 53 760 Kč (15 854 DKK). Její roční příjem ze zaměstnání je 1 186 850 Kč (350 000 DKK). Paní Nezávislá se stěhuje do Dánska za sestrou do města Billund. Zde si také našla práci se stejnou roční hrubou mzdou 350 000 DKK.

8.5.1 Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití české legislativy

Pro účely daně z příjmů fyzických osob je předmětem daně u paní Nezávislé pouze příjem ze zaměstnání. Alimony, které dostává od bývalého manžela, jsou od daně osvobozeny. Pro účely optimalizace daně lze snížit daňovou povinnost paní Nezávislé o slevu na poplatníka (30 840 Kč) a o daňové zvýhodnění na vyživované dítě ve výši 15 204 Kč.

Tabulka 58 - Výpočet daně z příjmů FO pro modelový příklad 5 – ČR (vlastní zpracování)

	(částka v Kč)
Základ daně	1 186 850
Nezdanitelné části ZD, odečitatelné položky	0
Upravený ZD	1 186 850
ZD po snížení zaokr. na 100 dolů	1 186 800
Daň 15 %	178 020
Slevy na dani	30 840
Daň po slevách	147 180
Daňové zvýhodnění	15 204
Konečná daň	131 976

Výsledná daň z příjmů paní Nezávislé je po uplatnění všech možností daňové optimalizace ve výši 131 976 Kč. Po sečtení této daně a pojistného na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění dosahuje hodnota celkové odvodové povinnosti 269 651 Kč při čistém příjmu 917 199 Kč.

Tabulka 59 - Výpočet odvodové povinnosti poplatníka modelového příkladu 5 – ČR (vlastní zpracování)

	(částka v Kč)
Daň z příjmů	131 976
Pojistné na sociální zabezpečení	84 266
Pojistné na veřejné zdravotní pojištění	53 408
ČISTÝ PŘÍJEM	917 199
Celková odvodová povinnost	269 651

8.5.2 Optimalizace a výpočet daně z příjmů za použití dánské legislativy

V případě optimalizace daně v Dánsku má paní Nezávislá nárok na snížení základu daně o příspěvek na zaměstnání (45 100 DKK), příspěvek pro pracující poplatníky (2 800 DKK) a příspěvek na poplatníka ve výši 49 700 DKK. Dále má možnost využít snížení základu daně o příspěvek pro rodiče samoživitele ve výši 25 300 DKK.

Tabulka 60 - Výpočet základů daně z příjmů FO pro modelový příklad 5 – Dánsko (vlastní zpracování)

	(částka v DKK)
Hrubý osobní příjem	365 854
Daň na trh práce 8 %	28 000
Příspěvek na sociální zabezpečení	1 188
Osobní příjem	336 666
Odečitatelné položky	47 900
Zdanitelný příjem	288 766

Nejdříve je nutné vymezit si osobní a zdanitelný příjem pro výpočet jednotlivých daní. Z hrubého osobního příjmu byl odečten příspěvek na sociální zabezpečení a daň trhu práce ve výši 28 000 DKK. Následně vznikl osobní příjem, který sloužil pro výpočet státní daně. Zdanitelný příjem byl získán snížením osobního příjmu o všechny odečitatelné položky, kterými byly v tomto případě příspěvek na zaměstnání ve výši 45 100 DKK a příspěvek na pracujícího poplatníka ve výši 2 800 DKK.

Tabulka 61 - Výpočet daně z příjmů FO modelového příkladu 5 – Dánsko (vlastní zpracování)

	(částka v DKK)
Osobní příjem	336 666
Příspěvek na poplatníka	75 000
Základ pro státní daň s nižší sazbou	261 666
Státní daň 12,09 %	31 635
Základ pro státní daň s vyšší sazbou	0
Státní daň 15 %	0
Zdanitelný příjem	288 766
Příspěvek na poplatníka	75 000
Základ pro municipální a církevní daň	213 766
Municipální a církevní daň (24,89 %)	53 206

Pro výpočet státní daně byl osobní příjem snížen o příspěvek na poplatníka (49 700 DKK) a o příspěvek pro rodiče samoživitele (25 300 DKK), následně byla výsledná hodnota vynásobena sazbou 12,09 %. Výsledkem byla konečná státní daň ve výši 31 635 DKK. U daně municipální a církevní došlo k vynásobení upraveného základu daně sazbou 24,89 %

(sazba pro Billund). Po sečtení všech odvodových povinností ve výši 114 030 DKK a odečtu této povinnosti od hrubého příjmu byl vypočítán čistý příjem ve výši 251 824 DKK.

Tabulka 62 - Výpočet odvodové povinnosti a čistého příjmu poplatníka modelového příkladu 5 – Dánsko (vlastní zpracování)

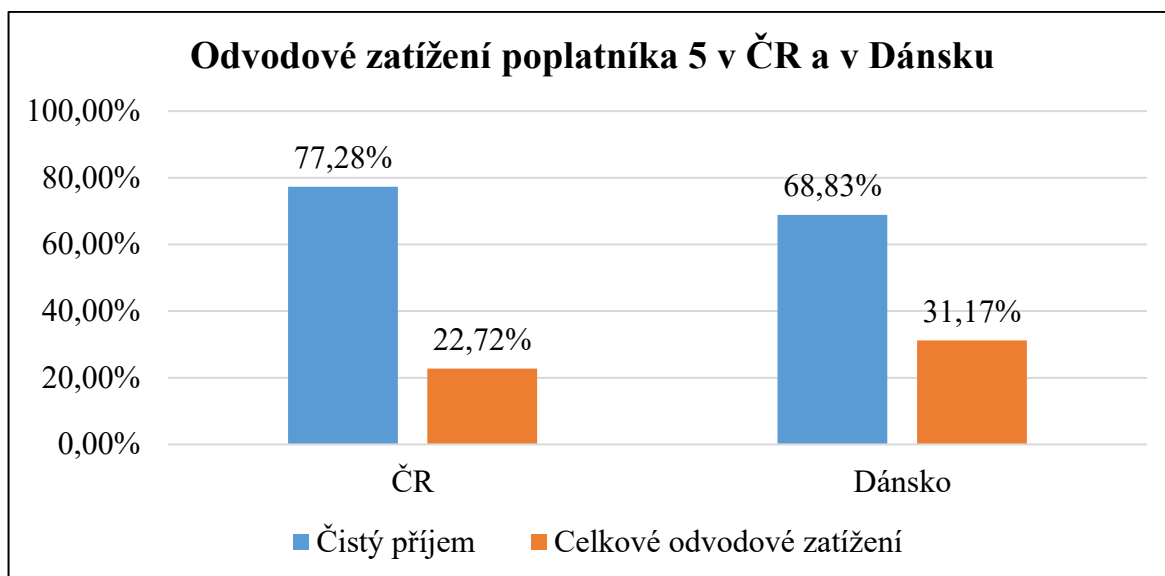
	(částka v DKK)
Státní daň 12,09 %	31 635
Státní daň 15 %	0
Municipální a církevní daň (24,5 %)	53 206
Příspěvek na sociální zabezpečení	1 188
Daň na trh práce 8 %	28 000
Celková odvodová povinnost	114 030
ČISTÝ PŘÍJEM	251 824

8.5.3 Odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 5 v ČR a Dánsku

Při porovnání zdanění příjmu modelového příkladu 5 mezi ČR a Dánskem lze vidět, že v Dánsku dochází, stejně jako u všech předchozích příkladů, k většímu zdanění tohoto příjmu. V ČR paní Nezávislá obdržela 77,28 % čistého příjmu ze své hrubé mzdy, kdežto v Dánsku je tato částka nižší téměř o 10 %, a to pouze 68,83 %.

Tabulka 63 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 5 v ČR a v Dánsku (vlastní zpracování)

	ČR	Dánsko
Hrubý příjem	100 %	100 %
Čistý příjem	77,28 %	68,83 %
Celkové odvodové zatížení	22,72 %	31,17 %

Obrázek 9 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 5 v ČR a v Dánsku (vlastní zpracování)

8.6 Porovnání příjmů při zahrnutí životních nákladů

Na základě zjištění v rámci modelových příkladů je zdanění příjmů v České republice podstatně nižší než v Dánsku. Tato skutečnost ovšem neznamená, že by se dánští poplatníci měli po odvedení daní hůře. Pokud totiž zvážíme například průměrné životní náklady svobodného občana v obou zemích, zjistíme, že v Dánsku jsou tyto náklady 38 % vyšší než v České republice. Podstatně vyšší je ale v Dánsku i celková průměrná mzda všech obyvatel a to o 155 % (LivingCost, 2024).

Jelikož v rámci modelového příkladu 1 bylo zkoumáno zdanění svobodného a bezdětného poplatníka s průměrnou mzdou, jak v České republice, tak v Dánsku, lze tento příklad využít také pro porovnání příjmů při zahrnutí životních nákladů.

Tabulka 64 - Porovnání příjmů poplatníka modelového příkladu 1 při zahrnutí životních nákladů v ČR a v Dánsku (vlastní zpracování na základě dat z LivingCost, 2024)

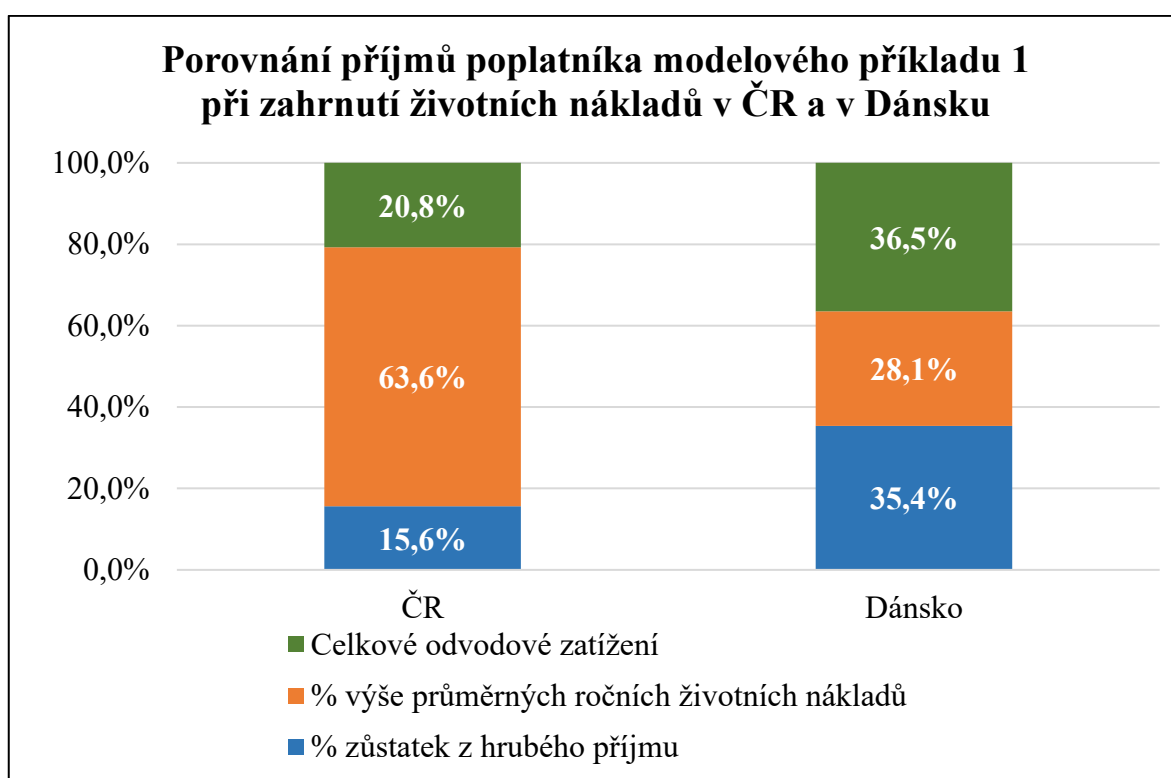
	ČR	Dánsko	
	v Kč	v Kč	v DKK
Hrubý roční příjem	527 472	1 911 385	563 664
Čistý roční příjem	418 000	1 213 954	357 993
Průměrné roční životní náklady	335 456	538 017	158 660
Zůstatek po odečtení ročních životních nákladů	82 544	675 937	199 333
% zůstatek z hrubého příjmu	16 %	35 %	35 %
% zůstatek z čistého příjmu	20 %	56 %	56 %

Dle informací v tabulce č. 64 by poplatníkovi v České republice s roční průměrnou mzdou 527 472 Kč zůstalo po zdanění a odečtení životních nákladů pouze 82 544 Kč, což odpovídá

20 % čistého ročního příjmu. Kdežto poplatníkovi v Dánsku by ve stejné situaci zůstalo po zdanění a odečtení životních nákladů 199 333 DKK (675 937 Kč), což představuje 56 % čistého ročního příjmu.

I když je tedy celkové daňové zatížení a životní náklady poplatníka v Dánsku vyšší, při zahrnutí významně vyšších mezd oproti mzdám v České republice, zůstává dánskému poplatníkovi z čisté mzdy výrazně více prostředků.

Vzhledem k významnému rozdílu lze tedy předpokládat, že podobná situace by nastala i v případě poplatníků v ostatních modelových situacích. A to za předpokladu, že by byly uvažovány rozdílné reálné mzdy v obou státech.

Obrázek 10 - Porovnání příjmů poplatníka modelového příkladu 1 při zahrnutí životních nákladů v ČR a v Dánsku (vlastní zpracování)

8.7 Porovnání daňového (odvodového) zatížení poplatníků modelových příkladů v České republice a v Dánsku

Následující tabulka č. 65 obsahuje shrnutí všech zjištěných informací týkajících se čistého příjmu a celkového odvodového zatížení ve zpracovaných modelových příkladech. Všechny údaje jsou zde vyjádřeny jako procentuální podíl k hrubým příjmům každého jednotlivého poplatníka.

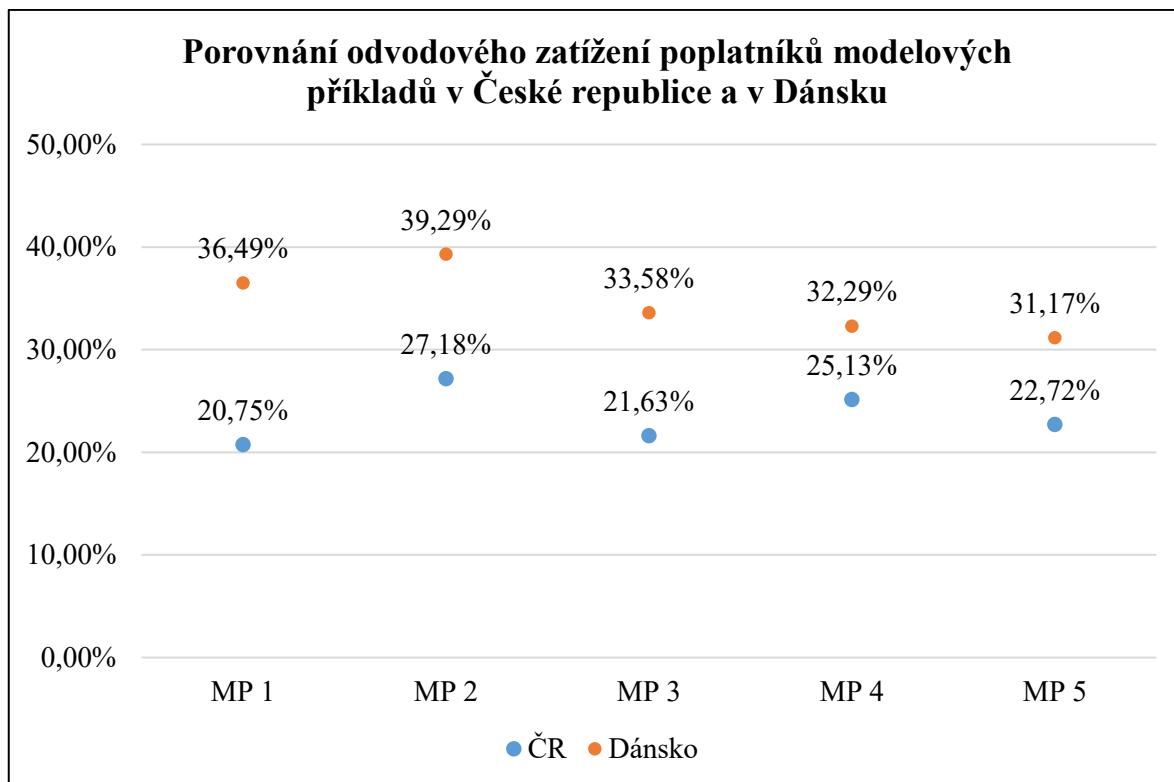
Na první pohled je patrné, že celkové odvodové zatížení poplatníků ve všech modelových příkladech je vyšší v Dánsku. Rozdíly lze ale pozorovat v případě srovnání mezi jednotlivými modelovými příklady. V České republice je nejméně odvodově zatížen poplatník z modelového příkladu 1, tedy svobodný a bezdětný poplatník s průměrnou mzdou. To je způsobeno tím, že v porovnání s ostatními modelovými příklady má tento poplatník v České republice relativně nízký příjem. Zatímco v Dánsku je nejméně zatížen poplatník z modelového příkladu 5, tedy samoživitelka s jedním dítětem. To je způsobeno především možností využití slevy pro samoživitele.

Naopak nejvyšší odvodové zatížení má v obou zemích poplatník z modelového příkladu 2, tedy poplatník s vyššími příjmy. To je v obou případech způsobeno překročením minimálního vyměřovacího základu pro uplatnění progresivní sazby daně z příjmů.

Tabulka 65 - Porovnání daňového zatížení poplatníků modelových příkladů v České republice a v Dánsku (vlastní zpracování)

	Čistý příjem	Celkové odvodové zatížení
1 - ČR	79,25 %	20,75 %
1 - Dánsko	63,51 %	36,49 %
2 - ČR	72,82 %	27,18 %
2 - Dánsko	60,71 %	39,29 %
3 - ČR	78,37 %	21,63 %
3 - Dánsko	66,42 %	33,58 %
4 - ČR	74,87 %	25,13 %
4 - Dánsko	67,71 %	32,29 %
5 - ČR	77,28 %	22,72 %
5 - Dánsko	68,83 %	31,17 %

Následující obrázek č. 11 graficky znázorňuje porovnání odvodového zatížení poplatníků modelových příkladů MP 1 – MP 5 v České republice a v Dánsku. Zde je na první pohled zřejmé, že odvodové zatížení všech modelových příkladů je v Dánsku vyšší než v České republice.

Obrázek 11 - Porovnání odvodového zatížení poplatníků modelových příkladů v České republice a v Dánsku (vlastní zpracování)

9 SHRNU TÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI

Cílem této části diplomové práce bylo přenést teoretické poznatky do praktické roviny a navrhnout optimalizaci daně z příjmů fyzických osob pro Českou republiku a Dánsko, následně výsledky porovnat a zhodnotit.

První kapitola praktické části se zaměřila na porovnání struktury daňových příjmů České republiky a Dánska s cílem určit, jaký důraz obě země kladou na jednotlivé druhy příjmů a jaké příjmy preferují či naopak.

Následující část analyzovala daň z příjmů fyzických osob, její konstrukční prvky, povinné odvody a celkový přístup obou zemí k této dani. Během této kapitoly byly zdůrazněny hlavní rozdíly, výhody a nevýhody pro obě země.

Poslední kapitola se věnovala návrhu optimalizace daně z příjmů fyzických osob v obou zemích. Tento návrh byl postaven na základě modelových příkladů popisujících různé životní situace vybraných daňových poplatníků. Tato část sloužila jako hlavní podklad pro vyhodnocení cílů této diplomové práce.

ZÁVĚR

Jedním z primárních cílů této diplomové práce bylo provést srovnání daně z příjmů fyzických osob mezi Českou republikou a Dánskem. Následně byla provedena optimalizace daňových povinností v rámci modelových příkladů u vybraných daňových poplatníků v obou zkoumaných zemích, což představovalo klíčový prvek této práce.

Úvodní část teoretické sekce obsáhla definici základních termínů daňové teorie relevantních pro téma diplomové práce. Následující kapitoly podrobně popisovaly daň z příjmů fyzických osob obou vybraných zemí, včetně jejich konstrukčních prvků. Takovými prvky byly například předmět daně, základ daně, daňové sazby, daňové slevy a další. Získané poznatky z teoretické části byly následně využity jako podklad pro zpracování části praktické.

První část praktické části se zabývala srovnáním struktury daňových příjmů, kde bylo zjištěno, že Česká republika a Dánsko se v daňové struktuře liší především v příspěvcích na sociální zabezpečení, které jsou v Česku významné, zatímco v Dánsku marginální. Dánsko věnuje největší pozornost daním z příjmů fyzických osob, které tvoří hlavní příjem státního rozpočtu. V ostatních částech daňové struktury jsou obě země velmi podobné. Dá se tedy předpokládat, že obě země přistupují k daňovým příjmům obdobně.

Následně byla v praktické části provedena komparace daně z příjmů fyzických osob mezi Českou republikou a Dánskem. Výstupem této komparace bylo zjištění, že v České republice je postup výpočtu daně značně jednodušší než v Dánsku. Zatímco v České republice existují pouze dvě sazby daně z příjmů fyzických osob, v Dánsku se používá několik různých sazeb. Další rozdíly zahrnují například slevy na dani, které jsou dostupné v České republice, kdežto v Dánsku neexistuje žádná položka, která by snižovala vypočítanou daň, ale naopak jsou zde podstatně větší možnosti v rámci položek snižující základ daně. V případě pojistného na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění jsou také rozdíly. V České republice je sociální pojištění založeno na procentuálním podílu z příjmů, zatímco v Dánsku jsou platby stanoveny jako fixní částky. Navíc, veškerá zdravotní péče je v Dánsku hrazena státní daní a nedochází zde k žádným odvodům na toto pojištění.

V poslední části bylo představeno pět modelových příkladů, které popisovaly různé životní situace daňových poplatníků. V rámci těchto příkladů byly příjmy těchto poplatníků zdaněny za použití české a dánské daňové legislativy. Každý modelový příklad byl specifický, a to napomohlo i tomu, porovnat využití daňové optimalizace v obou porovnávaných zemích a poukázat na rozdíly zdanění těchto příjmů. Kromě výpočtu daně z příjmů byly stanoveny i

odvody na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění u výpočtů s použitím české legislativy a odvody na sociální zabezpečení (ATP) v případě použití dánské legislativy.

Výsledky odvodového zatížení poplatníků u modelových příkladů ukázaly, že v Dánsku je obecně vyšší zdanění příjmů než v České republice. Nicméně, rozdíly mezi jednotlivými modelovými příklady jsou patrné. V České republice je nejméně zatížený poplatník s průměrnou mzdou, zatímco v Dánsku je nejmenší zdanění u samoživitelky s jedním dítětem, díky slevě pro samoživitele. Naopak, nejvyšší odvodové zatížení mají v obou zemích poplatníci s vyššími příjmy. To je způsobeno překročením minimálního vyměřovacího základu pro uplatnění progresivní sazby daně z příjmů fyzických osob u obou zemí.

Pro účely porovnání daňového zatížení a životních nákladů poplatníků v České republice a v Dánsku bylo zjištěno, že i přes vyšší daňové zatížení a větší životní náklady v Dánsku, zůstává dánskému poplatníkovi výrazně více finančních prostředků díky znatelně vyšším mzdám.

Výsledek této práce přináší přehledné srovnání zdanění fyzických osob mezi Českou republikou a Dánskem. Tento přehled může sloužit jako užitečný zdroj informací pro jedince, kteří plánují migraci za prací z České republiky do Dánska nebo naopak. Stejně tak může být užitečný pro zaměstnavatele, kteří vysílají své pracovníky do zahraničí. Nicméně je zásadní si uvědomit, že pro stanovení správné daňové povinnosti je nezbytné mít přehled o platné legislativě a pravidelně sledovat změny v právních předpisech.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ALVARADO, Mery et al., 2023. *European Tax Handbook 2023*. Amsterdam: International Bureau of Fiscal Documentation. ISBN 978-90-8722-821-7.

CFC-indkomst, 2024. online. In: Skat.dk. Dostupné z: <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=2062077>. [cit. 2024-01-02].

Czech Republic vs Denmark – Cost of Living Comparison, 2024. Online. In: LIVINGCOST. Dostupné z: <https://livingcost.org/cost/czech-republic/denmark>. [cit. 2024-04-13].

ČESKO, , 1992. Zákon č. 586/1992 o daních z příjmů ze dne 20. listopadu 1992. In: *Sbírka zákonů České republiky*. část 117.

ČSSZ, 2024. *Obecné informace*. online. In: Česká správa sociálního zabezpečení. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/platba-pojistneho-obecne-informace>. [cit. 2024-02-06].

ČSSZ, 2024. *OSVČ*. online. In: Česká správa sociálního zabezpečení. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/osvc-snadne-a-prehledne>. [cit. 2024-03-20].

DANMARKS STATISTIC, 2024. *Gennemsnitsdanskeren*. online. In: Danmarks statistic. Dostupné z: <https://www.dst.dk/da/Statistik/laer-om-statistik/gennemsnitsdanskeren>. [cit. 2024-04-10].

FINANČNÍ SPRÁVA, 2024. *Finanční správa v březnu poradí s daňovým přiznáním po telefonu i osobně v terénu*. online. In: Finanční správa. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/tiskove-zpravy-gfr/tiskove-zpravy-2024/infolinky-a-vyjezdy-brezen-2024>. [cit. 2024-03-20].

Gaver, der hverken er indkomstskattepligtige eller afgiftspligtige, 2023. online. In: Skat.dk. Dostupné z: <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1947451&chk=219250>. [cit. 2024-02-03].

GOLA, Petr, 2021. OECD: Odvody na dani z příjmu jsou v ČR jedny z nejnižších. online. *Wolters Kluwer ČR*. Dostupné z: <https://www.praceamzda.cz/clanky/14345/oecd-odvody-na-dani-z-prijmu-jsou-v-cr-jedny-z-nejnizsich>. [cit. 2024-03-17].

HAKALOVÁ, Jana; KRAJŇÁK, Michal; KRYŠKOVÁ, Šárka; LOSOVÁ, Miroslava; PALOCHOVÁ, Marcela et al., 2021. *Účetnictví, audit, daně a pojistné v České republice v pojmech: česko-anglicky = Accounting, auditing, taxation and insurance in the Czech Republic : Czech-English terms*. Brno: Tribun EU, s.r.o. ISBN 978-80-263-1627-5.

HNÁTEK, Miloslav, 2023. *Zcela legální daňové triky*. 6. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: ESAP s.r.o. ISBN 978-80-907398-5-7.

JUREČKA, Václav a MACHÁČEK, Martin, 2023. *Makroekonomie*. 4., aktualizované a rozšířené vydání. Expert (Grada). Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3635-3.

KPMG, , 2023. *Thinking Beyond Borders: Management of Extended Business Travelers - Denmark*. online. Dostupné z: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2023/01/TBB-Denmark.pdf>. [cit. 2024-03-04].

KRAJNÁK, Michal, 2022. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*. Vydání: první. Brno: CERM. ISBN 978-80-7623-086-6.

KUBÁTOVÁ, Květa, 2018. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-165-3.

MACHÁČEK, Ivan, 2019. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň*. 1. vydání. Daň (ANAG). Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-195-6.

MZČR, 2018. *Veřejné zdravotní pojištění*. online. In: MZČR. Ministerstvo zdravotnictví České republiky. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/verejne-zdravotni-pojisteni-2/>. [cit. 2024-02-06].

NOVÁKOVÁ, Lenka a KRÁLOVÁ, Daniela, 2021. *Daň z příjmu fyzických osob v mezinárodním kontextu*. 1. vyd. Daň. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-233-6.

OECD, 2023. *Taxing Wages 2023*. online. Paris: OECD Publishing. ISBN 978-92-64-59193-6. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/8c99fa4d-en>. [cit. 2023-11-10].

OECD, 2023. *Revenue Statistics 2023: Tax Revenue Buoyancy in OECD Countries*. Online. Paris: OECD Publishing. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/9d0453d5-en>. [cit. 2024-03-16].

PTÁČKOVÁ MÍSAŘOVÁ, Petra a OTAVOVÁ, Milena, 2018. *Daň z příjmů srozumitelně*. 2. aktualizované vydání. Ekonomie (Key Publishing). Ostrava: Key Publishing s.r.o. ISBN 978-80-7418-295-2.

PWC DENMARK, 2023. *Denmark Individual - Taxes on personal income*. online. In: PwC Denmark. Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/denmark/individual/taxes-on-personal-income>. [cit. 2024-01-27].

SKAT.DK, 2023. *Taxation in Denmark*. online. In: Skat.dk. Dostupné z: <https://skat.dk/en-us/individuals/taxation-in-denmark>. [cit. 2024-02-06].

SKAT.DK, 2024. *Moving to Denmark*. online. In: Skat.dk. Dostupné z: https://skat.dk.translate.google/en-us/individuals/taxation-in-denmark/setting-up-life-in-denmark/moving-to-denmark?_x_tr_sl=auto&_x_tr_tl=cs&_x_tr_hl=cs&_x_tr_hist=true. [cit. 2024-02-05].

SKAT.DK, 2024. *The Danish tax cards*. online. In: Skat.dk. Dostupné z: https://skat.dk.translate.google/en-us/individuals/income-preliminary-income-assessment-and-tax-assessment-notice/tax-card/the-danish-tax-cards?_x_tr_sl=auto&_x_tr_tl=cs&_x_tr_hl=cs&_x_tr_hist=true. [cit. 2024-02-05].

SKAT.DK, 2024. *Satser*. Online. In: Skat.dk. Dostupné z: <https://skat.dk/hjaelp/satser>. [cit. 2024-04-03].

SKATTEINFORM, 2024. *What is Included in Your Taxable Income*. online. In: SkatteInform. Dostupné z: <https://www.skatteinform.dk/en/tax-advice/10-things-you-need-to-know-about-tax-in-denmark/3-what-is-included-in-your-taxable-income/>. [cit. 2024-03-16].

SKATTEMINISTERIET, , 2021. *LBK nr 1284 af 14/06/2021*. online. In: RETSINFORMATION. Dostupné z: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1284>. [cit. 2024-02-03].

ŠIROKÝ, Jan, 2018. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru*. 7. aktualizované a přepracované vydání. Teoretik. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-274-5.

TAX.DK, 2023. *Skatteberegning 2023*. online. In: Tax.dk. Dostupné z: <https://tax.dk/beregn/skat23.htm>. [cit. 2024-03-06].

TEPPEROVÁ, Jana, 2019. *Daň z příjmů a pojistné na sociální zabezpečení: souvislosti a kolize v národním i mezinárodním kontextu*. Vydání první. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE. ISBN 978-80-245-2324-8.

VANČUROVÁ, Alena, 2021. *Zdanění osobních příjmů*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-236-7.

VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana, 2022. *Daňový systém ČR*. Ekonomie (1. VOX). V Praze: 1. VOX. ISBN 978-80-7676-362-3.

VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ČR, 2024. *Jaký je minimální vyměřovací základ?*. online. In: VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ČR. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/zamestnavatel/vymerovaci-zaklad-a-vypocet-pojistneho/jaky-je-minimalni-vymerovaci-zaklad>. [cit. 2024-03-22].

VYCHOPENĚ, Jiří, 2023. *Daň z příjmů 2023*. Vydání devatenácté. Meritum (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-467-5.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ATP	Arbejdsmarkedets Tillaegspension
CFC	Controlled Foreign Company
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
DKK	Dánská koruna
DP	Daňové přiznání
DPH	Daň z přidané hodnoty
DZD	Dílčí základ daně
FO	Fyzická osoba
Kč	Česká koruna
MP	Modelový příklad
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
ZD	Základ daně
ZDP	Zákon o dani z příjmů
ZO	Zdaňovací období

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Daňová soustava České republiky	17
Obrázek 2 – Daňový mix ČR 2021	50
Obrázek 3 - Daňový mix Dánska 2021	51
Obrázek 4 - Srovnání množství daňových příjmů ČR a Dánska v roce 2021	52
Obrázek 5 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 1 v ČR a v Dánsku	68
Obrázek 6 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 2 v ČR a v Dánsku	71
Obrázek 7 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 3 v ČR a v Dánsku	77
Obrázek 8 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 4 v ČR a v Dánsku	80
Obrázek 9 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 5 v ČR a v Dánsku	84
Obrázek 10 - Porovnání příjmů poplatníka modelového příkladu 1 při zahrnutí životních nákladů v ČR a v Dánsku	85
Obrázek 11 - Porovnání odvodového zatížení poplatníků modelových příkladů v České republice a v Dánsku.....	87

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Základ daně z příjmů fyzických osob	26
Tabulka 2 – Paušální výdaje u příjmů ze samostatné činnosti v roce 2023	27
Tabulka 3 – Postup výpočtu daně z příjmů FO	29
Tabulka 4 – Maximální odpočet úroků	30
Tabulka 5 – Rozhodující částky pro uplatňování progresivní sazby daně pro rok 2023 a 2024	32
Tabulka 6 – Přehled výše slev na dani a daňového zvýhodnění pro rok 2023 a rok 2024.	32
Tabulka 7 – Výše a splatnost záloh na dani z příjmů fyzických osob.....	33
Tabulka 8 – Vyměřovací základy jednotlivých účastníků pojistného na sociální zabezpečení v roce 2024.....	34
Tabulka 9 – Minimální vyměřovací základ OSVČ v roce 2024	35
Tabulka 10 - Vyměřovací základy jednotlivých účastníků zdravotního pojištění v roce 2024	37
Tabulka 11 - Přehled daní z příjmů fyzických osob v Dánsku.....	38
Tabulka 12 - Základy pro výpočet dílčích základů daně.....	42
Tabulka 13 – Výpočet státní daně z příjmů fyzických osob	43
Tabulka 14 - Výpočet zdanitelného příjmu daně z příjmů fyzických osob.....	43
Tabulka 15 – Sazby nákladů na dopravu podle počtu najetých km	44
Tabulka 16 – Daňové sazby pro státní daň z příjmů fyzických osob	45
Tabulka 17 – Daňové sazby pro municipální daň	45
Tabulka 18 – Daňové sazby pro církevní daň	46
Tabulka 19 – Sazba daně v podobě příspěvku na trh práce	46
Tabulka 20 – Daňové sazby pro příjmy z akcií.....	46
Tabulka 21 – Srovnání množství daňových příjmů ČR a Dánska v roce 2021.....	51
Tabulka 22 – Druhy daní z příjmů FO v ČR a Dánsku	53
Tabulka 23 – Předmět daně z příjmů FO v ČR a Dánsku	54
Tabulka 24 – Základy pro daň z příjmů FO v ČR a Dánsku.....	55
Tabulka 25 – Porovnání výpočtu daně z příjmů FO v ČR a Dánsku	57
Tabulka 26 – Porovnání položek snižujících základ daně z příjmů FO v ČR a Dánsku....	58
Tabulka 27 – Porovnání sazeb daně z příjmů FO v ČR a Dánsku v roce 2024	59
Tabulka 28 – Porovnání daně z příjmů FO z pohledu výběru daně v ČR a Dánsku.....	60
Tabulka 29 – Shrnutí výhod a nevýhod pro daň z příjmů FO v České republice a Dánsku	61
Tabulka 30 – Výpočet daně z příjmů FO pro modelový příklad 1 – ČR	65
Tabulka 31 – Výpočet odvodové povinnosti poplatníka modelového příkladu 1 – ČR	65

Tabulka 32 - Výpočet základů daně z příjmů FO pro modelový příklad 1 – Dánsko.....	66
Tabulka 33 - Výpočet daně z příjmů FO modelového příkladu 1 – Dánsko.....	66
Tabulka 34 - Výpočet odvodové povinnosti a čistého příjmu poplatníka modelového příkladu 1 – Dánsko	67
Tabulka 35 – Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 1 v ČR a v Dánsku	67
Tabulka 36 - Výpočet daně z příjmů FO pro modelový příklad 2 – ČR.....	68
Tabulka 37 - Výpočet odvodové povinnosti poplatníka modelového příkladu 2 – ČR	69
Tabulka 38 - Výpočet základů daně z příjmů FO pro modelový příklad 2 – Dánsko.....	69
Tabulka 39 - Výpočet daně z příjmů FO modelového příkladu 2 – Dánsko.....	70
Tabulka 40 - Výpočet odvodové povinnosti a čistého příjmu poplatníka modelového příkladu 2 – Dánsko	70
Tabulka 41 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 2 v ČR a v Dánsku	71
Tabulka 42 - Výpočet daně z příjmů FO pro modelový příklad 3 – ČR.....	72
Tabulka 43 - Výpočet odvodové povinnosti poplatníka modelového příkladu 3 – ČR	72
Tabulka 44 - Výpočet daně z příjmů FO pro modelový příklad 3 (nesezdaný pár) – ČR..	73
Tabulka 45 - Výpočet odvodové povinnosti poplatníka modelového příkladu 3 (nesezdaný pár) – ČR.....	73
Tabulka 46 - Výpočet základů daně z příjmů FO pro modelový příklad 3 – Dánsko.....	74
Tabulka 47 - Výpočet daně z příjmů FO modelového příkladu 3 – Dánsko.....	74
Tabulka 48 - Výpočet odvodové povinnosti a čistého příjmu poplatníka modelového příkladu 3 – Dánsko	75
Tabulka 49 - Výpočet daně z příjmů FO modelového příkladu 3 (nesezdaný pár) – Dánsko	75
Tabulka 50 - Výpočet odvodové povinnosti a čistého příjmu poplatníka modelového příkladu 3 (nesezdaný pár) – Dánsko	76
Tabulka 51 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 3 v ČR a v Dánsku	76
Tabulka 52 - Výpočet daně z příjmů FO pro modelový příklad 4 – ČR.....	78
Tabulka 53 - Výpočet daňové povinnosti poplatníka modelového příkladu 4 – ČR (vlastní zpracování).....	78
Tabulka 54 - Výpočet základů daně z příjmů FO pro modelový příklad 4 – Dánsko.....	79
Tabulka 55 - Výpočet daně z příjmů FO modelového příkladu 4 – Dánsko.....	79
Tabulka 56 - Výpočet odvodové povinnosti a čistého příjmu poplatníka modelového příkladu 4 – Dánsko	80
Tabulka 57 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 4 v ČR a v Dánsku	80
Tabulka 58 - Výpočet daně z příjmů FO pro modelový příklad 5 – ČR.....	81

Tabulka 59 - Výpočet odvodové povinnosti poplatníka modelového příkladu 5 – ČR.....	81
Tabulka 60 - Výpočet základů daně z příjmů FO pro modelový příklad 5 – Dánsko.....	82
Tabulka 61 - Výpočet daně z příjmů FO modelového příkladu 5 – Dánsko.....	82
Tabulka 62 - Výpočet odvodové povinnosti a čistého příjmu poplatníka modelového příkladu 5 – Dánsko.....	83
Tabulka 63 - Celkové odvodové zatížení poplatníka modelového příkladu 5 v ČR a v Dánsku.....	83
Tabulka 64 - Porovnání příjmů poplatníka modelového příkladu 1 při zahrnutí životních nákladů v ČR a v Dánsku.....	84
Tabulka 65 - Porovnání daňového zatížení poplatníků modelových příkladů v České republice a v Dánsku.....	86

